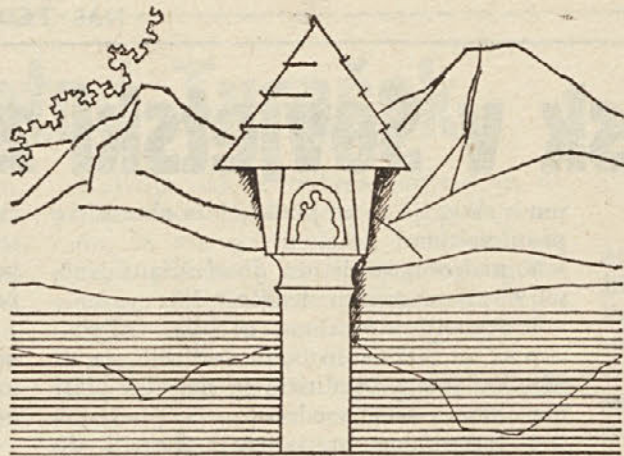

„Kdo nam bo odvalil kamen...?“

Tako so se apostoli in prijatelji Jezusovi vsi po vrsti spraševali: »Kdo nam bo odvalil kamen, ki nas teži?«

Prvi dan v tednu — po naše velikonočno jutro navsezgodaj — gredo nekatere žene k Jezusovemu grobu, da bi mazile njegovo truplo, ker na veliki petek ni bilo več časa za to.

Na poti do groba jih muči težko vprašanje: »Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob?« (Mr 16, 3.) Evangelisti poročajo, da je kamen bil silno velik. Morale bi obstati zunaj pred grobom, ker bi jim ta težka skala zapirala pot do njihovega Učenika. Same bi je na noben način ne mogle odstraniti.

Ko pa pridejo bliže, vidijo, da je kamen že odvaljen. Bog sam je odstranil to veliko oviro. Kako so se na prvi pogled morale razveseliti!

Ta dogodek se nešteto krat ponavlja tudi v našem življenju. Kolikokrat se tudi mi sprašujemo: »Kdo mi bo odvalil ta kamen?« A ko se tako vznemirjamo, se dostikrat ne zavedamo, da je kamen že odvaljen.

Različni so kamni, ki se nam v življenju navali na pot. Zdi se nam, da stojimo pred njimi čisto brez moči.

I.

1. Najprej so kamni na grobovih naših dragih.

Koliko najdražjih nam je smrt že ugrabila: očeta, mater, brate, sestre, ženo, moža, najboljšega prijatelja, zvesto prijateljico, dobrotnika, dobrotnico. Tisoč prisrčnih vezi nas je z njimi družilo. Njih topla navzočnost nas je osrečevala, nam lepšala in osvetljevala življenje. Težko nam je pri duši, ko se jih spomnimo, ker ne čutimo več ob sebi žuborečega studenca njihovega življenja. Odšli so od nas. Nemo počivajo v grobovih. Mi pa se žalostno vprašujemo: Kdo nam bo odvalil kamen z njih groba?

2. So pa še drugi grobovi ob poti našega življenja, ki bi jih tako mogli imenovati v prenesenem pomenu.

Morda ležijo nekje pokopani naši načrti. Kakšne upe smo gojili za bodočnost. Vse je dobro kazalo. Obetali smo si uspeh in srečo. Koliko smo vložili dela, skrbi in naporov, da bi si to srečo zagotovili. A prišlo je drugače. Prišla je vojska in prekrizala načrte. Nad našim poštenim delom je triumfirala človeška zloba, zahrbtnost, laž, zavist, spletke. Nad našimi najboljšimi nameni praznuje hudobija svoje zmagovalstvo. Velik grob je nastal ob potu našega življenja. V njem počivajo naši upi, naše zlate sanje, naša vera v zmago resnice in pravice. Mi pa strti in razočarani stojimo ob tem grobu in se sprašujemo: Kdo nam bo odvalil ta kamen?

3. Še huje je za človeka, ako se poleg groba, v katerem je pokopana njegova vera v poštenost ljudi, dviga tretji grob, v katerem počiva njegova vera v Boga. To vero mu je umirajoča mati izročila kot najdražji zaklad. Pa se je v njegovem življenju nekaj zgodilo, kar mu je vero v Boga izpodkopalo. Morda ga je trpljenje tako hudo obiskovalo, da je začel dvomiti nad Bogom: Saj ni mogoče, da bi bival tisti dobri in usmiljeni Bog, o katerem so mi govorili v otroških letih. Saj bi me drugače ne mogel pustiti toliko trpeti!

A naj bo vzrok, da je tvoja vera umrla, katerikoli že, sedaj stojiš pred njenim grobom in se sprašuješ: Kdo mi bo odvalil kamen z groba, v katerem počiva moja otroška vera?

Vsako leto ti je hudo pri srcu, ko za veliko noč ne moreš več z vernim srcem doživeti Gospodovega vstajenja. Na veliko-

nočno vigilijo so se zvonovi vrnili iz Rima in peli veselo alelujo, samo ti nisi mogel biti vesel. Toliko drugih zraven tebe je s Kristusom doživelo vstajenje. Kako je iz njihovih grl donela pesem: »Zveličar naš je vstal iz groba; vesel prepevaj, o kristjan!« Samo tvoja vera je ostala mrtva.

4. Z drugimi se je zopet zgodilo drugače. Vero so sicer ohranili, a Bog je zanje kljub temu pokopan. Kamen težkega greha leži na njegovem grobu. Greha, ki še ni bil popravljen. Morda ni samo en kamen. Mnogo kamenja, cele skale so ti zasule Boga. En greh je rodil drugega. Nastala je cela

velika skala. Njegovo delo je uničeno. Njegove napovedi o kraljestvu, ki ga bo ustanovil, se niso spolnile. Mučila pa jih je še misel, kako klavirno vlogo so tudi sami igrali v Jezusovem trpljenju.

2. Žalost, težka kakor kamen, stiska srce učencema, ki gresta v Emavs. Bila je tako velika, da jo »tujec«, ki se jima med potjo pridruži, takoj opazi: »Kakšni so ti pogovori, ki jih imata med seboj, da sta žalostna?«

3. Marijo Magdaleno muči velika skrb, kje bo našla Jezusa, ki ga ni več v grobu: »Vzeli so mojega Gospoda in ne vem, kam so ga položili.«

grmada kamenja. A sedaj vidiš, da brez Boga ne moreš živeti. Vsaka stvar teži k svojemu Stvarniku. Zato stojiš pred to grobljo in sprašuješ: Kdo bo odstranil to kamenje? Ali se bom še kdaj dokopal do Boga, katerega mi je greh vzel?

II.

Ne samo nas. Tudi apostole in prijatelje Jezusove je težilo vprašanje: Kdo nam bo odvalil kamen? Od velikega petka dalje je vsakemu izmed njih ležal težek kamen na srcu.

1. Navidezni Jezusov poraz je bil kamen, ki je težil srca vseh njegovih učencev. Ta, ki so nanj gradili, je premagan. Leži v grobu, ki ga zapira

4. Apostola Tomaža razjeda verski dvom. — »Gospoda smo videli,« mu pripovedujejo ostali apostoli. On pa ne veruje. »Ako ne vidim znamenja žebljeva na njegovih rokah in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.«

5. Petra pa teži velik greh: Zatajil je svojega Gospoda. Ali mu bo ta greh odpustil? Res da ga je tisti večer na dvorišču velikega duhovnika »milo pogledal«. Toda Peter bi tudi iz Gospodovih ust rad slišal besedo odpustitve. Rad bi vedel, ali ga Gospod še ima za prvega med apostoli, kljub njegovemu grehu. Ali ni sedaj morda preklical svoje obljube, da bo nanj gradil svoj Cerkev?

III.

Samo Gospod more odvaliti kamen, ki leži na njihovih dušah. On, ki je s svojo božjo močjo odstranil kamen, ki je zapiral njegov grob, more odriniti tudi vsak kamen, ki se je zavalil na našo življenjsko pot in sedaj s svojo težo pritiska tudi na naše ubogo človeško srce. Za njegovo božjo moč noben kamen ni pretežek. Njegovo sočutje z nami pa ga nagiblje, da včasih kamen odvali, še preden se mi zavedamo.

1. Žene, ki so bile na poti h grobu, so se vznemirjale: »Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob?« A ko so prišle do groba, so videle, da je kamen že odvaljen.

2. Marija Magdalena misli, da govori z vrtnarjem, v resnici pa je govorila že z Jezusom, katerega je ves čas s solzami iskala. Bila je prepričana, da je njen Gospod mrtev, a bil je živ. Menila je, da so ga vzeli in odnesli Bog ve kam, a bil je že pri njej. Ena sama beseda: »Marija!« je zadostovala. In kamen je bil odvaljen od njenega srca!

3. Učenca na poti v Emavs sta se šele potem zavedala, ko jima je Jezus že zopet izginil izpred oči: »Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je po poti govoril z nama in razlagal pisma?« Šele tedaj sta čutila, kako jima je med potjo postajalo vedno lažje pri srcu v pogovoru s tem »tujcem«, v katerem sta šele pri lomljenju kruha spoznala svojega objokovanega Učenika.

4. Kako je Petru odleglo, ko je videl, da se je Gospod njemu prvemu med apostoli prikazal. In kako dober je bil z njim! Ko je Peter padel na kolena, ga je Gospod dvignil in ljubeče pritisnil na svoje srce. Potemtakem mu je odpustil njegov greh. Njegova teža se je odvalila od Petrovega srca!

5. In kako je Gospod znal ozdraviti rano razjedajočega dvoma svojemu apostolu Tomažu! Vse njegove besede ponovi in do črke izpolni vse zahteve nevernega učenca: »Deni svoj prst semkaj in poglej moje roke; podaj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren« (Jan 20, 27). Tomaž je ozdravljen: »Moj Gospod in moj Bog!« Tudi njemu se je odvalil kamen od srca!

6. Končno se je Jezus na veliko noč zvečer prikazal tudi vsem apostolom skupaj.

Kako značilne so evangelistove besede, ki to prikazanje opisujejo: »Razveselili so se tedaj učenci, ko so videli Gospoda!« Prej so bili zbegani, zdaj so zopet pomirjeni. Zdaj jim je jasno: Njegov poraz na veliki petek je bil samo navidezen. Sedaj stoji pred njimi zmagovit in veličastnejši ko kdaj koli prej. Njihovo zaupanje vanj se je znova vzbudilo.

Tako zna Bog odvaliti vsak kamen s pota našega življenja, kjerkoli nam zapre korak.

Pridružimo se tedaj Gospodu v njegovi velikonočni skrivnosti. Dajmo se z njim križati. Položimo v njegov grob svojega starega človeka. Potem bomo z njim vstali kot nov človek. Duša bo pela z njim pesem zmagovalstva. Saj je ne bo težil več noben kamen!

O pač! Še en kamen čaka nekje na nas. Pritiskal bo na naše truplo, ki bo ležalo v grobu. A tudi ta kamen bo Gospod odvalil z našega groba in z grobov naših dragih — na sodni dan. »Ni treba groba več se bati, ne bo na veke grudil nas. Gospod bo zopet v luči zlati častljivo obudil nas!«

Dr. Jakob Kolarič, C. M.

Klausov obisk v Sovjetski zvezi končan

PRVI DAN POGOVOROV V KREMLJU

Kot znano je naš list v prejšnji številki pisal, da so v sredo, 15. marca, bili v Krem-lju med avstrijskimi in sovjetskimi držav-niki prvi triurni uradni pogovori.

Problemi, ki sta jih Kosigin in dr. Klaus obravnavala so bili sledeči:

- Svetovna politika z gledišča sovjetske-ga ministrskega predsednika Kosigina.

- Sovjetska zaskrbljenost o položaju v Vietnamu, ki predstavlja veliko nevarnost za svetovni mir.

- Vprašanje jedrske pogodbe, o kateri sta se Sovjetska zveza in Združene države Amerike, razen nekaj nadrobnih vprašanj, edini. Pogodbo pa naj bi bilo razumeti kot prvi korak popolne odprave atomskega orožja. Velešile pa ne bi smele imeti monopola (izključne pravice) jedrskega orožja.

- Varnost v Evropi še ni zagotovljena, pri čemer je ministrski predsednik Kosigin opozoril na zadržanje bonnske vlade, češ da ta noče priznati položaja, ki je nastal po drugi svetovni vojni. Naloga vseh dežel pa naj bi bila skrbeti in delati v prid varnosti Evrope. S sovjetske strani so opozorili tudi na novo nacistično nevarnost (NPD = Nacionalna demokratska stranka) v Zahodni Nemčiji.

- V zvezi z vzemirljivim položajem na Daljnem vzhodu je opozoril Kosigin na temeljne razlike med rdečo Kitajsko in Sovjetsko zvezo, kar se tiče pojmovanja o vojni vobče. Medtem ko Sovjetska zveza smatra, da se je možno načelno izogniti vojnem, pa rdeča Kitajska pravi, da je vojna neizbežna, in da je zanjo mir samo neke vrste prehodna doba do naslednjega vojaškega spora. Nihče pa ne more reči, kako se bo položaj na Kitajskem dalje razvijal. Notranje zme-de in nesoglasja bodo gotovo še dolgo trajala.

Tako je bilo mnenje na sovjetski strani.

- Zvezni kancler dr. Josef Klaus je z avstrijske strani zagotovil, da bo nevtralna Avstrija podpirala prizadevanja za ohranitev miru in opozoril na avstrijsko aktivnost v okviru Organizacije združenih narodov.

- Dr. Klaus je potem govoril o nujnosti urediti gospodarske odnose z Evropsko gospodarsko skupnostjo (EWG = EGS). Kancler je ponovno pojasnil avstrijsko stališče glede tega vprašanja in natančno določil, da gre pri tem le za dogovor iz čisto gospodarskih razlogov. Avstrija bo točno upoštevala določbe državne pogodbe in zakona o avstrijski nevtralnosti. S sovjetske strani so sprva opustili zavzeti stališče do vprašanja Evropske gospodarske skupnosti.

- Nato sta obe zastopstvi govorili o dvostranskih odnosih med Avstrijo in Sovjetsko zvezo. Obojestranske kulturne, tehnično-znanstvene in gospodarske odnose je treba razširiti in poglobiti. Predvideno je tudi moderniziranje in razširjenje pogodbe o pravnih pomoči iz leta 1924.

- O udeležbi Avstrije pri napovedanem plinovodu iz Sovjetske zveze v Italijo — to vprašanje je načel državni predsednik Podgorni ob lanskoletnem obisku (trajal je od 14. do 21. novembra) VÖST v Linzu — so tudi govorili. Avstrija bi lahko odvzela letno 1,6 milijarde kubičnih metrov sovjetskega zemeljskega plina. Naša država pa je zainteresirana tudi na tem, da bi bila pri gradnji plinovoda tudi sama udeležena s tem, da bi dobavljala cevi. S sovjetske strani so še opozorili na to, da bi pozdravili avstrijsko udeležbo, vendar bi morali pri tem počakati na končno veljavno stališče Italije.

- Avstrijske tvrdke bi lahko sodelovale pri gradnji industrijskih naprav in Sovjetski zvezi, kot na primer v Lipecku, industrijskem mestu, ki si ga je avstrijsko zastopstvo ogledalo ob obisku Sovjetske zveze.

DR. KLAUS O EVROPSKI GOSPODARSKI SKUPNOSTI IN RAKETAH

V četrtek, 16. marca, je zvezni kancler dr. Klaus govoril v »Domu znanosti« v Moskvi. V svojem obširnem referatu je kancler zavzel stališče avstrijske zvezne vlade do važnih vprašanj, ki zadevajo ne le Avstrijo, ampak tudi celotni položaj v Evropi.

V središču njegovih izjav sta bila dva, za Avstrijo najvažnejša problema: Ureditve avstrijskih gospodarskih odnosov z Evropsko gospodarsko skupnostjo (EWG = EGS) in želja dobiti dovoljenje, da bi se

smela Avstrija za svojo obrambo oborožiti s protiletalskimi raketami.

V nadrobnosti je dr. Josef Klaus iznesel v svojem govoru sledeče točke:

1. Avstriji nevtralnost ni bila vsiljena, temveč se je ona svobodno odločila za to pot, kar ima po politični in moralni plati neprimerno večjo vrednost.

2. Nevtralnost prepoveduje Avstriji, da ne sme pristopiti k nobeni vojaški zvezi in ne sme dovoliti na svojem ozemlju graditev in vzpostavitev vojaških oporišč tujih držav ter ostati v vseh vojnah izven spora, to je nevtralna.

3. Seveda pa gre tu za oboroženo nevtralnost. Od svojih državljanov pa lahko zahtevamo, da svoja žvljenja stavijo v obrambo svoje domovine le tedaj, če jih oborožimo z najmodernejšim defenzivnim orožjem. Prav zategadelj se naša država trudi že leta, da bi dobila v posest protiletalsko raketno obrambo (katero pa nam prepoveduje vprav državna pogodba).

4. Kar se pa ideološke nevtralnosti tiče, pa ima Avstrija v tem pogledu svobodne roke. To odgovarja tudi švicarskemu vzoru. Zato ne moremo avstrijske nevtralnosti primerjati z neblokovskimi azijskimi in afriškimi deželami. Nevtralnost nalaga državi neko določeno zadržanje, toda ne sme državljanom omejevati svobodo govora in mišljenja.

5. Zvezna vlada se ne bo spuščala v vrtnice političnih dogajanj, zato bo tudi gledala, da se avstrijsko ljudstvo kot celota obvaruje vojaškega in političnega položaja, to pa še ne pomeni, da bi se Avstrija popolnoma osamila iz Evrope in sveta.

6. Glede ureditve gospodarskih odnosov Avstrije z Evropsko gospodarsko skupnostjo je zvezni kancler dejal: »Lahko razumemo zaskrbljenost sovjetske vlade o sodelovanju neke nevtralne države z Evropsko gospodarsko skupnostjo. Vemo, da gre tu za težak problem. Zagotavljam pa vam, da v tem pogledu zvezna vlada ni lahkomiselna in da smo vse nevtralnostne vidike skrbno preresetali in pogajanja v Bruslju tako vodili, da niso bila v nasprotju s stalno nevtralnostjo Avstrije. Za naše gospodarstvo pa je članstvo Evropske gospodarske skupnosti odločilnega pomena.«

Kancler je dalje dejal: »Mi Avstrijci menimo, da je ureditev naših gospodarskih odnosov z Evropsko gospodarsko skupnostjo življenjskega pomena za našo industrijo, obrt in poljedelstvo, predvsem pa za delovnega človeka Avstrije, katerih delovna mesta jim moramo zagotoviti in zavarovati.«

7. Politiko nevtralnosti pa Avstrija določa po lastni odgovornosti in jo tudi po svoje tolmači. »Pri tem pa ne spregledamo, da moramo upoštevati stalne interese tretjih držav pri spoštovanju avstrijske nevtralnosti, če nečemo spraviti v nevarnost lastnih interesov.«

8. O evropski varnosti je dr. Josef Klaus izjavil: »Ovekovčenje nerešenih problemov za nobeno evropsko državo nima prednosti. Končno veljavno mirovno ureditev v Evropi pa bomo dosegli le tedaj, če bomo upoštevali varnostne potrebe vseh evropskih narodov in ljudstev in s tem posebno sosednjih dežel združene Nemčije.«

Nova mirovna ureditev mora napraviti konec s preteklostjo in nepojasnjene vzajemne zahteve ne le dejansko, marveč tudi pravno razčistiti. Pri tem naj bi upoštevali načelo samoodločbe.

9. Avstrija je rada pripravljena sodelovati na takih pogovorih.

KAJ JE DOSEGEL KLAUS V MOSKVI?

Zadnji dan avstrijskega obiska v Moskvi se je završil z nekaterimi presenečenji: Avstrija in Sovjetska zveza bosta razširili letalsko zvezo. Avstrijska letalska družba bo odslej vodila letalski promet iz Moskve čez Sibirijo v Tokio, torej v nasprotju z drugimi svetovnimi letalskimi programi, ki uporabljajo severnejšo pot čez Azijo na Daljni vzhod. Sovjetska letalska družba pa hoče svoj polet do Dunaja razširiti na zahod.

Prav tako je bilo presenečenje, ko sta zvezni kancler dr. Klaus in zunanji minister dr. Tončič nenadno obiskala v ponedeljek še sovjetskega vodjo partije Leonida Brežnjeva. Ta obisk prvotno ni bil določen v programu. O vsebini pogovorov med dr. Klausom in Brežnjevom ni nič znanega. Končno sta imela v ponedeljek dopoldne

zvezni kancler in sovjetski ministrski predsednik poleg že tako določenih uradnih pogovorov še poseben privatni sestanek v prostorih avstrijskega veleposlaništva.

Zvezni kancler dr. Klaus je izjavil po tem ponovnem srečanju s Kosiginom le, da je to služilo nadaljni poglobitvi dobrih odnosov in obojestranskemu razumevanju.

K sprejemu na avstrijskem veleposlaništvu je prišel — prav tako iznenada — bivši sovjetski državni predsednik Anastaz Mikojan, ki se je leta 1957 mudil v Avstriji. Poleg Kosigina in Mikojana so prišli na sprejem še zunanji minister Gromiko, gospa kulturni minister Furceva in mnogi drugi člani sovjetske vlade, pa tudi v Moskvi pooblaščen diplomatski zbor se je skoraj polnoštevilno udeležil sprejema. Med diplomati je bil navzoč tudi ameriški veleposlanik v Moskvi Llewellyn Thomson, ki je bil prej veleposlanik in visoki komisar na Dunaju.

Naslednji višek zadnjega dne obiska v sovjetskem glavnem mestu (v torek si je dr. Klaus ogledal še Kijev in se od tam vrnil na Dunaj) so bili še nagovor zveznega kanclerja v sovjetski televiziji in velik zaključni sprejem, katerega je sovjetska vlada priredila na čast avstrijskim gostom v slavnostni kremeljski dvorani.

Stališča o EWG nespremenjena

Pri delovnih pogovorih, ki so jih vodili v ponedeljek dopoldne dr. Klaus in Kosigin v navzočnosti vseh članov zastopstva, so razčistili vrsto drugih vprašanj. Kancler je še enkrat pojasnil avstrijsko stališče o zaželeni pogodbi z Evropsko gospodarsko skupnostjo. Označil je ureditev gospodarskih odnosov s skupnim tržiščem kot nujno in je podkrepil svoje dokaze s primeri.

Sovjetska stran pa je k temu vprašanju ponovila natančno ono stališče, katerega je razložil že Podgorni ob priliki lanskoletnega obiska v Avstriji. Sovjetska zveza vidi v pogodbi med Avstrijo in EWG politične nevarnosti, ki bi lahko avstrijsko politiko pripeljale v nasprotje z državno pogodbo in njeno nevtralnostjo.

K tej točki je izjavil zvezni kancler dr. Klaus na tiskovni konferenci, katero sta on in minister dr. Tončič priredila v avstrijskem veleposlaništvu, da je Avstrija podpisnice državne pogodbe stalno natančno obveščala o položaju pogajanj z Brusljem in tako tudi tokrat sovjetskim državljanom sporočila že v začetku obiska pravne in politične vidike. Zamisel k temu je izšla od dr. Klausove osebnosti; Sovjetska zveza takih pojasnil ni zahtevala od Avstrije.

Medtem ko Avstrija loči gospodarske od političnih vidikov, smatra Sovjetska zveza gospodarske in politične utemeljitve kot celovitost. Cilj njegovega obiska v Sovjetski zvezi ni bil v prvi vrsti, da bi obravnavali kot glavni predmet vprašanje Evropske gospodarske skupnosti, temveč doprinos boljšega razumevanja Avstrije, njene politike in njene vlade.

Zunanji minister dr. Tončič pa je menil o vprašanju Evropske gospodarske skupnosti: znana so sedaj različna stališča, toda tu ni več nobenih nesporazumov. Tudi ni več nezaupanja nasproti avstrijski politiki in nasproti osebnostim, ki to politiko zastopajo.

Med Avstrijo in Sovjetsko zvezo dogovorjeno

- Plinovod iz Sovjetske zveze v Italijo bo šel po avstrijskem ozemlju. Pri gradnji tega bodo udeležena avstrijska podjetja.

- Sovjetske dobave plina Avstriji.

- Obojestransko sodelovanje pri gradnji industrijskih naprav in tehnična pomoč v obeh državah. Sovjetska zveza bo nudila sodelovanje pri gradnji dunajske podzemlj-ske železnice in je v ta namen povabila župana Mareka v Moskvo.

- Še letos bodo podpisali kulturno pogodbo, prav tako pa pogodbo o tehničnem in znanstvenem sodelovanju.

- Vprašanje, ali naj Avstrija dobi protiletalske rakete za svojo obrambo, naj bi obravnavala obrambna ministra obeh dežel. Nadalje naj bi avstrijska vojska preiskovala poleg drugih tujih tudi sovjetska letala.

- Sovjetski ministrski predsednik je bil povabljen v Avstrijo.

- Avstrijskega zunanjega ministra dr. Tončiča je povabil Gromiko, naj obišče novembra Moskvo.

SLOVENC

doma in po svetu

† Apostol. protonotar msgr. Albin Kjuder

V nedeljo, 12. marca, je za zmerom zatisnil oči v Tomaju msgr. Albin Kjuder, župnik in nekdanji apostolski administrator slovenskega dela tržaško-koprške in reške škofije. Že več let je bohehal na srečo in iskal zdravja v avstrijskih knaj-pališčih in nazadnje v bolnici, od koder so ga dan pred smrtjo prepeljali v Tomaj. V torek, 14. marca, popoldne pa so žalostno zvonili zvonovi na to-majskem griču, ko ga je velika množica pogrebcev od blizu in daleč spremljala k večnemu počitku. Življenje vzornega dušnega pastirja, vztrajne-ga delavca za blagor svojega ljudstva, tihega do-brotnika vsem potrebnim je orisal v govoru kopr-ski škof Janez Jenko.

Msgr. Albin Kjuder se je rodil v Dutovljah na Krasu leta 1893. Po ljudski šoli je obiskoval nem-ško gimnazijo v Trstu, nato pa bogoslovje v Gorici. Med prvo svetovno vojno se je skupno s tržaškimi bogoslovci zatekel k očetom lazaristom v Ljubljano. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani leta 1916. Leta 1924 je prišel kot župnik v Tomaj ter vodil to važno župnijo celih 43 let. Lani je sloves-no obhajal zlatomašniški jubilej.

Novogoriški apostolski administrator dr. Mihael Toroš je 1955 imenoval msgr. Kjudra za svojega zastopnika na področju tržaško-koprškega dela administrature. Leta 1961 pa ga je papež Janez XXIII. imenoval za apostolskega administratorja jugoslo-vanskega dela tržaško-koprške in reške škofije v Sloveniji.

Nemaljavne zasluge za zgodovino Primorske pa si je msgr. Albin Kjuder pridobil s tem, da je v župnijskem arhivu v Tomaju uredil bogato knjiž-nico in arhiv in tam zbral veliko dragocenega ma-teriala, ki bi bil sicer za zmerom izgubljen. Gre namreč za najbogatejšo in najlepšo urejeno župnij-sko knjižnico na Primorskem.

Umrl je slikar Marij Pregelj

V soboto, 18. marca, je po prestani operaciji čre-vesnega raka, zaradi pljučne embolije (pljučne kapi) umrl eden izmed najposposobnejših slovenskih in jugoslovanskih slikarjev in grafikov Marij Pregelj.

Rojen je bil v Kranju leta 1913, umetnostno akademijo je končal v Zagrebu, poučeval je kot profesor v Ljubljani in prebil okupacijo v nem-škem in italijanskem ujetništvu. Po drugi svetov-ni vojni pa je postal redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. V stanovski or-ganizaciji je nekaj časa kot predsednik vodil Zvezo likovnih umetnikov Jugoslavije.

Pred tridesetimi leti je z razstavo v skupini Ne-odvisnih prvič prodril v slovenski javnosti kot sli-ka. Po tej prvi razstavi je razstavljal večkrat doma in v tujini. Posebno priznanje je prejel s Prešernovo nagrado. Kot izbrzen grafik se je lotil tudi ilustracij: od domače pregledske tematike do homerske monumentalnosti. Poleg del v zakladni-ci ljubljanske Moderne galerije in drugih jugo-slovanskih galerij so ostale za njim velike zidne slikarije in mozaiki: od ljubljanskega gradu prek trboveljskega doma kulture in spomenika inter-nancem na Rabu do umetniških dekoracij slo-venske skupščine in zveznega izvršnega sveta.

Anton Dermota odlikovan

Papež Pavel VI. je odlikoval s častnim križem reda sv. Gregorija opernega pevca tenorja profe-sorja Antona Dermota, ki že dolgo let prepeva v du-najski državni Operi, po rodu pa izhaja iz Slove-nije. Odlikovanje mu je izročil dunajski kardinal dr. König.

Slovenski oktet v Vojvodini (Jugoslavija)

Znani Slovenski oktet iz Ljubljane — v delno po-mlajejini postavi — je v ponedeljek odpotoval na krajšo turnejo po Vojvodini oziroma Srbiji. Poleg koncerta, ki ga je imel ta umetniški pevski ansam-bel v sredo v Beogradu, bo oktet nastopal od po-nedeljka do petka še v Zrenjaninu, Novem Sadu, Subotici in Somboru.

Mednarodno priznanje dirigentu Marijanu Dragu - Šijancu

Glavna skupščina mednarodne ustanove Mozar-teum v Salzburgu je na 89. Mozartov dan soglas-no sklenila podeliti Mozartovo medaljo dirigentu Marijanu Dragu - Šijancu v zahvalo za njegove usluge za ustanovitev Argentinskega Mozarteuma in za živo negovanje zanimanja za Wolfganga Amade-a Mozarta. Udeleženci glavne skupščine so istočasno izrazili željo naj bi bila slovesna izročitev medalje v teku letošnjega Mozartovega tedna t. j. od 22. do 29. januarja.

Marijan Drago Šijanec — slovenski rojak, je stal-ni profesor za orkestralno vodstvo na glasbeni vi-soki šoli vseučilišča v La Plati, stalni dirigent gle-dališča El Teatro Argentino v La Plati in dirigent buenosaireskega mestnega simfoničnega orkestra.

Slovenski dramatik dr. Metod Turnšek

Dr. Turnška, živečega med koroškimi Slovenci, poznamo kot neutrudnega kulturnega delavca po radijskih oddajah, sodelovanju v naših revijah, po izdaji Rimskega misala in narodopisnih knjig (Pod vernim krovom, Od morja do Triglava) in sevé tudi po njegovih literarnih knjigah, ki so zadnja leta izšle v Slomškovi založbi (Božja planina, Stoji na Rebri grad in Zvezdi našega neba). Premalo pa nam je znano, da je Dr. Turnšek tudi dramatik, pisatelj dramskih stvaritev. Z dramskim ustvarjanjem je svoje književniško delo pravzaprav začel, saj je leta 1936 napisal trodejanško Potujoči križ, ki so ga za stiški 800-letni jubilej dvakrat z uspehom igrali. Prvo dejanje tega dramskega dela, ki ga je zelo pohvalil pisatelj Finžgar in dramski igralec Edvard Gregorin, je izšlo v Veri in domu leta 1956. To dejanje je zelo lep religiozni misterij.

Toda dr. Turnšek se je proslavil s svojo veliko koroško dramo v 5 dejanjih Država med gorami, ki jo je izdal v Trstu 1948 in ki so jo igrali na tržaškem radiu in eno dejanje tudi na prostem na taboru na Repentabru. Ta drama posega v najstarejšo slovensko-koroško zgodovino, ko je karantanska kneževina še bila na višku kot samostojna in suverena država, pa so jo napadli močohni in nevarni vzhodni sosedje divji Obri, ki so jih Slovenci premagali s krščanskimi sosedi Bavarci. Toda Bavarci so po zmagi zahtevali od slovenskega vladarja kneza Boruta uklonitev ter jamstvo za podvrženost – talce iz vladarske dinastije. Ta velika narodna nesreča pa rodi pokristjanjenje, ko se Borutov sin Gorazd in njegov nečak Hotimir vzgosta na Bavarskem (na otoku Awa na Chiemskem jezeru) za kristjana.

Pa prislunhimo, kako to Turnškovo narodno drama ocenjuje slovenski slavist, sedaj profesor na hawardski univerzi v New Yorku, prof. dr. Rado Lenčak:

»Ob zgodovinskem sporočilu, da sta se kneževiča Gorazd in Hotimir pokristjanila v talstvu, je Turnšek zasnoval vrsto spreobrnjenj, ki so življenjsko umetniškega značaja. Zato si mora literarna kritika ob drami zlasti odgovoriti na vprašanje, ali je umetnik zadostno motiviral in psihološko utemeljil konverzije svojih junakov.

Borutu je krščanstvo od vsega začetka všeč, ker prinaša tehtnejše odgovore na religiozna vprašanja kot stara (poganska) vera, zlasti še, ker prihaja s krščanstvom višja kultura (pismenstvo), po kateri bi se slovenski narod mogel **uvrstiti med zapadne sosesde**. Rad posluša krščanskega misijonarja, vendar se za krščansko resnico takoj ne odloči. Njegova naklonjenost krščanstvu iz oportunitizma je državno političnega značaja. Prepričan je namreč, da bo s sprejemom krščanstva vrnjena domovini politična svoboda. Kljub tehtnosti teh zunanjih nagibov pa vendar veruje vse, kar menih-misijonar uči in se notranje veseli krsta. Največje potrdilo pa doživi njegova vera ob nasilni smrti, ko za krščanstvo prelita kri izbrişe vsi zunanji oportunitizem, kakaj Borut s svojo smrtjo postane ne samo narodni, ampak tudi verski mučenec (krst

krvi). Najsi knez Borut tudi z zunanjimi razlogi pridobiva Gorazda, Hotimira, snaho Jarmilo in brata Mojmira za krst, ni v tem nikakega vsiljevanja. Tudi v tem pogledu je demokrat, saj dopusti, da mu Jarmila celo očita preveč zunanje nagibe, in takoj za tem izjavi bratu Mojmiru svoje misli glede družinskega krsta: »Silil pač ne bom nikogar, a kolikor bo več nas, večja sreča.« (V, 6).

Hotimir zaradi svoje mladosti ne čuti notranjih verskih bojev. Takoj sprejme krščansko blagovest. Prej ko Gorazd doume, da je sprejem krščanstva prevažen moment za državni obstoj domovine in za osebno rešitev. Vendar so tudi njemu kot Gorazdu to drugi motivi.

Ženskam pri sprejemanju krščanske vere Turnšek ne pripisuje posebne vloge. S tem je pač hotel poudariti misel, da krščanstvo ni vera zgolj čustva, vera za ženske, marveč tudi kreпка vera za razuma, vera za može, za pravilno usmerjevanje osebnega in celotnega narodno-državnega življenja.

Gorazd se upira krščanstvu iz več razlogov. Najprej, ker hoče biti zvest staremu Taljubu, vojnim tovarišem, zlasti nevesti Jarmili, ki moli zanj pred poganskim žrtvenikom. Drugič zato, ker je Taljubovega prepričanja, da je s sprejemom krščanstva (»bavarske vere«) nujno, da Karantanija izgubi svobodo. Ko pa po besedi slovenskega duhovna - misijonarja spozna, da po evangeliju (sv. krstu) postanemo sorodni z Bogom in da so krščanske zapovedi pravice in ljubezni nad vsemi narodi, da so tudi Bavarci prav tako kot Slovenci pred krščanskim Bogom odgovorni za krivice, ki jih napravijo, se odloči iz prepričanja za novo vero. Očetova volja in njegovi nagibi so mu le še vzpodbuda k odločitvi, ki je zelo težka in oprta na nadnaravno pomoč (Gorazdova tiha molitev v IV, 6).

Če Prešernov Črtomir sprejme krščanstvo pod težo svojih duševnih stisk, Levstikov Tugomer pa le iz želje po rešitvi, je v Turnškovi drami Gorazdovo krščanstvo **intimno sprejeto, dogmatično dognano** (sorodstvo z Bogom po krstu!). V Borutu, Mojmiru, Gorazdu, Hotimiru, Jarmili je Turnšek ustvaril **prve, resnične slovenske kristjane**, ki se **svobodno odločajo za Kristusovo vero**. V luči takšne umetniške interpretacije pokristjanjenja slovenskega naroda nam je dramatik umetniško razvozlal najtežji kulturni problem iz prvih stoletij slovenske zgodovine. Turnšek **ne podreja vere narodnosti**, niti obratno **narodnost ne zapostavlja veri**. S tem je prav on prvi **vnesel v našo literaturo to, na zgodovinski objektivnosti sloneče razmerje med vero in narodnostjo**, in iz teh osnov zares svojsko nakazal rešitev vprašanja o propadu karantanske kneževine in sprejemu krščanstva.

Najvišja naloga vsakega slovstva je, da postane zrcalo ljudske duše, da pokaže narodu, iz ktere ga je izšlo, v umetniških obrazilih pomen in smisel njegovega zgodovinskega obstoja. Za življenje naroda je poslanstvo take literature nad vse pomembno. V njej se vsak čas kažejo iskanja novih razvojnih poti naroda za mnogo prihodnjih desetletij, saj je prav besednim umetninam dana največja idejno vplivna učinkovitost.

S tega vidika nam Turnškova Država med gorami ob 1200-letnem spominu propada svobodne Karantanije in 1200-letnem jubileju pokristjanjenja prvih slovenskih kneževičev Gorazda in Hotimira obuja ne samo častni spomin na nekdanjo slovensko državno samostojnost in nam je mogočen idejno zgodovinski tolmač one dobe, ampak je predvsem vsem Slovencem veder klic k optimizmu.

Prepričan sem, da bo Država med gorami ob dobri pripravi in izvajanju na velikih slovenskih odrih veličastna manifestacija slovenske državne in krščanske misli. Res je sicer, da bo mogoče presoditi umetniško moč drame šele ob dostojni uprizoritvi na odru, toda eno nedvomno drži: Turnškovo klasično dramo Država med gorami moramo prišteti tistim redkim umetninam, po katerih bo narod vedno rad segal zaradi bogastva njihove duhovne vsebine.◀

Svojo oceno je prof. dr. Lenček napisal že v Trstu leta 1948.

Štiri leta za njim pa je hrvatski pisatelj in dramatik dr. Rihard Nikolić k tej drami napisal naslednje: »U jugoslovenskoj književnosti uopće ima malo djela takove vrste. Zgodovinsko pričevanje, že samo po sebi zanimivo, je potencirano z avtorjevim poznavanjem notranjega življenja svojega naroda. Karakterizacija oseb, ki najbolj pobuja zanimanje občinstva, je po avtorjevi sposobnosti podana prepričljivo. Dejanje se razvija neprisiljeno in lirske vlože ki vnašajo v delo posrečeno svežost. Dalje bogat jezik, lahkoten slog, klasičen stih napravljajo to dramo pristopno najširšemu občinstvu, ki ga bodo zanimive predstave pritegnile in bo z užitkom srkalo njeno zdravo vsebino.«

Dr. Metod Turnšek pa ni ostal le pri tej drami. Lotil se je še večje in zahtevnejše dramske stvaritve, scenarija, v dramski formi zajetega življenja in delovanja sv. bratov Cirila in Metoda ter njunih učencev.

Delo je za 1100-letni jubilej obiska sv. bratov Cirila in Metoda pri panonskih Slovencih izšlo že lani in nosi značilen naslov **Zvezdi našega neba**, kakor je že škof Slomšek nazival sv. brata in v novejši dobi pa pež Janez XXIII. O tem delu bomo spregovorili drugič.

Tonče z novimi čevlji

Velika noč se je bližala. Bila je že skoraj pred durmi. Pomladni dih pa je pogledal v vsako vas in v vsako hišo. Tudi Tončkove sobice ni prezrl, ki je bila postavljena prav tik hleva na sočni strani, kjer je stanoval kot prvi hlapec premožnega kmetu Kaplerja.

Z vseh dimnikov se je kadilo, kolikor je le moglo dima skozi sajaste luknje. Gospodinje so pekle velike kolače — umerjene za žegnansko košaro, sladke potice, ki so jim pravili tudi »vlečenke«. Skrbno je vsaka gledala, da se ji kaj ne pokvari in da ne izgubi slovesa dobre gospodinje, ki zna tudi dobro peči, češ katera zna še bolje. Res je, da so naše matere in hčere verne, res pa je tudi, kakor se je izrazil g Vinko Zaletel, da so v tem tednu preveč zaverovane v to, kako se jim bo peka posrečila, kako bodo stanovanje očistile in pometle. Kako si bomo očistili duše, nato pa prav v tem času naše gospodinje zaradi želodčnih skrbi skoraj pozabijo.

Jaz pa bi še to pristavil, da so naše gospodinje takrat najbolj sitne.

Sonce je prijazno objemalo ob breg prislonojeno Kaplerjevo domačijo, Tonče pa je delal grenak obraz, kot bi pravkar pojedel križastega pajka. Stal je pred veliko staro omaro z rožicami poslikano in gledal

žalostno vanjo, kakor da bi ne bila Velika noč pred pragom, ampak žalostna pepelnica. Pravega vzroka za smeh res ni imel Tonče in bi ga vi tudi ne imeli, če bi bili v njegovi koži. Izpod postelje so gledali njegovi čevlji, pa kaj pravim gledali, zijali so kot bi bili sestradani in še podplati so bili slabi. Če bi imel Tonče denar, bi bil teh skrbi prost, vendar mu je prav tega manjkalo. Toliko je sicer še premogel, da bi lahko šel na ples s svojo Ančko, in ji kupil lectov srček na velikonočni poneдельник. Ko bi bili čevljarji malo bolj dobrosrčni, bi še šlo, tako pa je bilo težko kaj pametnega ukreniti, ker pač noben čevljar ni hotel na kredo kaj narediti. Brez čevljev, oziroma s starimi, pa ne gre na ples z Ančko. Zato ni veliko manjkalo in Tonče bi kmalu pokazal nekaj slanih solz. Zakaj bi jih tudi ne, ko je gledal v omaro, kjer je visela še kar čedna njegova obleka, nove hlače, jopič s srebrnimi gumbi, za žame-tastim črnim klobukom pa belo pero. Vse je bilo v redu, tudi Tonče sam kot tak pogleda vreden. Samo s čevlji — vzel jih je izpod postelje, jih temeljito ogledal ter na-pослед strokovnjaško ugotovil, da se z njimi ne more pri Ančki postaviti.

Ko je opoldne prinesla gospodinja kosilo na mizo, je Tonče kar nekam malo-

marno brodil po skledi, čeravno so bili v njej priljubljeni štruklji. Kakor razvajen otrok se je zdel gospodinja Tonče, ker mu še ta jed ni dišala. Kje je vzrok temu, pa ona ni vedela.

Popoldan je šel z volovsko vprego v gozd po drva. Celo pot je premišljeval, kje in kako bi dobil par čevljev, ki bi nič ali le malo stali. In kdor si cele ure, celo cele dneve beli glavo, si mora tudi kaj pametnega izmisliti, pa če je tudi samo Kaplerjev hlapec. Tonče je nekaj iztuhtal, ker poprej čmerikav, je naenkrat glasno zavriskal, da sta ga vola prav debelo pogledala.

Dva čevljarja sta bila v vasi, in sicer Čankov Jože, pa Groškov Miha. Nobeden od teh dveh pa ne daje čevljev na up. Vseeno je šel zvečer Tončec k Jožetu, mu povedal, da rabi par čevljev, ki pa morajo biti že gotovi. Seveda jih imam, je rekel Jože, in jih postavil štiri ali pet parov pred njega. S prvim parom ni bil zadovoljen, poskusil je drugega, ki mu je prav dobro pristojal. Hodil je sem in tja po sobi in naposled dejal: »Desni mi je popolnoma prav, samo levi tišči. Ker mi je pa všeč, ga kupim in ga tudi kar vzamem s seboj. Samo levega pustim, da mi ga daš na kopito in mi ga prineseš v torek zjutraj do sedmih, pa nikar ne pozabi, sicer jih pozneje ne vzamem. Ti je prav?« Seveda je bilo Jožetu všeč, kaj vendar naj počne Tončec z enim samim čevljem.

(Dalje na 6. strani)

Sodobni kulturni

portret

Mladi madžarski pesniki

Pričujočih sedem pesnikov nam nikakor ne more predstaviti sodobnih madžarskih liričnih prizadevanj, niti mlade madžarske lirike, niti te ali druge njene smeri, niti te ali one osebnosti te lirike. Od vsaj kakih trideset pomembnih mladih imen smo jih odbrali sedem brez kakšnih vidikov: ne po letnici rojstva ne po moči umetniške izpovedi ne po literarni, miselni ali še kakšni pripadnosti. Skratka: sploh nismo izbirali, ampak smo podali nekaj drobcov, ki nam lahko pomagajo pri našem prvem koraku v svet, ki je nam Slovencem kljub geografski bližini še tako odmaknjen.

Naš prvi korak v sodobno madžarsko poezijo naj bo torej povezan s sledečimi imeni:

János Csanády je rojen leta 1932. Na Visoki šoli za gledališko in filmsko umetnost v Budimpešti je diplomiral iz dramaturgije. Po poklicu je novinar. Pesmi je začel objavljati leta 1955. Doslej je izdal tri pesniške zbirke: »Földúlal a táj« (Pokrajina protestira, 1958), »Attört egek« (Predrto nebo, 1960) in »Hegyélen« (Na konici hriba, 1962). Prevaja poezijo in napisal je tudi dramo »Pirosban« (V rdečem). Nekaj njegovih pesmi je prevedenih tudi v slovenščino (Daljave).

István Csukás se je rodil leta 1936. Matiral je na glasbeni šoli, se nato vpisal na pravo, pozneje pa na filozofijo, končno pa pustil študij in se poslej preživljal s pisanjem, predvsem za radio in televizijo, ter s prevajanjem. Prvo pesem je objavil leta 1954, poslej pa ga je pogosto srečati v različni listih in revijah. Prva njegova zbirka nosi naslov »Elmondani edj erõt« (Daj mi moči povedati, 1962). Jože Olaj je prevedel »Postopam po stekleni dvorani« v slovenščino.

Ottó Demény. Rodil se je leta 1928. S književnostjo se je začel ukvarjati leta 1952. Prva njegova zbirka nosi naslov »Virag utca« (Cvetlična ulica, 1958), druga pa »A legszebb kor« (Najlepša doba, 1960).

Imre Györe: rojen 1934. Po maturi se je vpisal na novinarski oddelek univerze ter nato delal v uredništvih raznih listov. Pesmi objavlja od leta 1955. Izdal je naslednje pesniške zbirke: »Fény« (Sij, 1955), »Zyhogj csak ár« (Le padaj hudournik, 1958), »Korbacsó éneke« (Pesem s korobačem, 1959) in »Utazás« (Potovanje, 1962).

Ottó Orbán: Rodil se je v Budimpešti leta 1936. Po srednji šoli se je vpisal na filozofsko fakulteto, vendar je zaradi bolezní moral pustiti študij. Sedaj se preživlja s pisanjem. Prve pesmi je objavil leta 1955. Izdal je dve pesniški zbirki: »Fekete ünnepek« (Črni praznik, 1960) in »Teremtés napja« (Dan ustvarjanja, 1963). Prevaja iz angleščine, ruščine in španščine ter piše članke in kritike.

Sándor Ténnagy se je rodil leta 1936 v Szekszárdu, kjer je bil tudi v dijaškem kolegiju, ker so mu že v prvem letu po njegovem rojstvu umrli starši. Iz dijaškega doma pa so ga zaradi dijaških prestopkov izključili, nakar je, pri osemnajstih letih prišel v Budimpešto, kjer je delal v tovarnah. Izdal je dve zbirki »Jámbor lázadás» (Krotki upor, 1960) in »A tisztaság óráiban» (V urad čistosti, 1964).

József Tornai je rojen leta 1927 v Dunaharasztinu. Opravljal je različna dela, bil je pomožni delavec, tehnik, razpečevalce in podobno. Prve pesmi je objavil leta 1955. Leta 1959 je izdal zbirko z naslovom »Paradisommadár« (Rajska ptica), leta 1962 pa drugo »Egigéő föld« (Zemlja sega do neba). Živi v Budimpešti, tam prevaja pesmi, ustvarja literarna dela in pripravlja svoje naslednje zbirke.

Le maloštevilna dela so nam dostopna v slovenskem prevodu. Če omenimo še »Pesem poezije« Ottóna Deményja in »še nekaj« Imra Győreja, če prisluhujemo še »Klicanju duhov« (Ottó Orbán) in »Krotkemu upor« Sándora Ténagyja (... čemerno pesem kamnite ulice Budimpešte in pomerjam, kdaj bo moj krotki upor prerasel ve-like hiše...), nam ostane samo še pogled v »pokrajino rojstva moderne groze«, ki jo podnaslov József Tornaiove pesmi »Bratque«. Želeli je, da bi ne ostalo pri prvem koraku pri srečanju z mladimi madžarskimi pesniki.

Naše prireditve

Farna mladina iz Pliberka gostuje na velikonočni ponedeljek, dne 27. marca, ob pol osmih (19.30) zvečer v farni dvorani v št. Jakobu v Rožu z igro

RAZVALINA ŽIVLJENJA

Vsi iskreno vabljeni!

V Mohorjevi kapeli v Celovcu bo tudi vnaprej božja služba vsak četrtek.

Ob pol devetih (8.30) zjutraj bo sv. maša z nagovorom. Od osme ure dalje je priložnost za spoved.

Verniki iz Celovca in oni, ki pridejo v mesto, prisrčno vabljeni!

CELOVEC

(Božja služba v velikem tednu)

Kakor prejšnja leta bo tudi letos božja služba za slovenske vernike v kapeli provincialne hiše (Viktringer Ring 19).

VELIKI ČETRTEK: Zvečer ob 7. uri sv. maša v provincialni kapeli s skupnim sv. obhajilom.

VELIKI PETEK: Ob 7. uri zvečer v kapeli provincialne hiše božja služba v spomin Jezusove smrti s skupnim sv. obhajilom.

VELIKA SOBOTA: Čiščenje sv. Rešnjega Telesa v božjem grobu. Zvečer ob 7. uri začetek velikonočnih obredov.

Prilika za spoved je vsak dan pred božjo službo. Verniki so vabljeni, da se v čim večjem številu udeležijo božje službe, ki bo radi novih liturgičnih predpisov še bolj razumljiva, prisrčna in domača.

MASNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,

Celovec, Viktringer Straße 5, tel. 22 51.

Užnikovemu Hanzeju v spomin

Tudi v Tržiču smo ga poznali. Zato nas je še bolj pretresla vest o njegovi prezgodnji smrti. Spoznala sva se že pred več kot 35 leti pod Košuto v Pinčevi koči, kjer je vedno našel varno zavetje, ko se je vračal nazaj domov čez Škrbino. Vedno dobre volje je čestokrat zapel marsikatero slovensko vižo.

Večkrat sem ga obiskal, sam ali v družbi. V Užnikovi hiši smo našli vedno gostoljubno postrežbo in prenočišče. Leta 1937 sem vodil na izlet 7 čevljarskih vajencev, mojih učencev iz Tržiške obrtne nadaljevalne šole čez Ljubelj do Deutsch Petra, nato čez Oselco v Sele. Bili smo zopet pri Užniku dobro postreženi, se udeležili na binkoštni ponedeljek sv. maše v Selah ter nato odšli preko Borovelj peš v Tržič.

Bilo je tudi nekega poletnega dne leta 1940 okrog poldneva. V mojo delavnico so v spremstvu obmejnega stražnika stopili pokojni Hanzej in dva njegova brata. Morali bi v nemško vojsko na najbolj nevarna mesta, zato so rajši zbežali in prebili noč vsi premočeni v skalovju Košute.

Hanzej je bil kremenit slovenski značaj. V katoliško narodnih vrstah je videl pred seboj pravo pot ter s tem dal lep zgled naši mladini, ki naj ga v zvestobi in delu za narod posnema. Kot faranu, nam sosednje selske župnije, mu v svojem ter v imenu vseh znancev iz Tržiča želim večni mir in pokoj, njegovim svojcem pa izrekam iskreno sožalje.

Andrej Tišler

Pri nas na Koroškem

V službi duhovne rasti

»Družina in dom« vrši svoje poslanstvo dosledno

Pred menoj je velikonočna številka mesečnika »Družina in dom«. Na obojni strani vidim kmeta-sejavca. V skrbi za vsakdanji kruh družine vrši samozavestno svoje delo. Ve, da bo zemlja obrodila zaželeni sad, saj sme ob vestno izvršenem delu računati na božjo pomoč. Bogu je posvetil življenje, izročil Njemu v varstvo svojo družino. Pri izvrševanju življenjskih nalog mu zvesto stoji ob strani žena, mati njegovih otrok. Že zgodaj jih uči usmerjati njih življenje po Njegovem zgledu in zapovedih. Družina in dom v varstvu božje dobrote in ljubezni!

Devetnajsto leto že vrši mesečnik Mohorjeve družbe v tem duhu svoje poslanstvo po koroških družinah in med narodom. »Družina in dom«, »Vera in dom« in od novega leta naprej spet »Družina in dom« so naslovi lista, ki izpovedujejo duhovno orientacijo mesečnika. Bila je od vsega početka in skozi vsa leta: katoliška in slovenska! Za to smo izdajatelju, uredniku in sodelavcem iz srca hvaležni, ker vemo, koliko duhovne opore smo našli doslej v tem glasilu.

Osmo leto že urejuje mesečnik župnik Lovro Kaselj, z ljubeznijo in trdnim prepričanjem, da je glasilo te vrste potrebno, in še kako potrebno! V času zmene pojmov nam je duhovna orientacija potrebna bolj kot kdaj koli prej. Odlomek iz zadnjega uvodnika urednika nam to zgovorno priča. V njem beremo:

»S kakšnim zanosom in veseljem pripoveduje Gunnar Nissen o osvoboditvi Lužičkih Srbov izpod tlačanskega jarma nemškega nasilja, ki jim je pod nacistično strahovlado izreklo smrtno obsodbo. 'Srbska kultura', pravi, uživa danes podporo vzhodnonemške države z vsemi sredstvi in velikimi podporami... Je to najbrž edinstven primer, da domicilska država narodni manj-

šini direktno pomaga in jo podpira...? Nedvomno zelo razveseljive ugotovitve!

O istih Lužičkih Srbihi pa toži neko pismo, pisano v Budišinu dne 18. 2. 1964: »Jaz sem že star in se bližam smrti, jaz in tudi srbski narod... Slovanstvo raste, mi poginjamo v večni defenzivi. Dvanajst stoletij nas že požira nemštvo; sedaj smo v zadnjem dejanju svoje tragedije. Z vsakim letom nas je manj... Po letu 1945 so se vselili v naše vasi nemški preseljenci iz poljskih in čeških dežel. Nastala je dvojezična Lužica... 1948 je izšel zakon o ohranjanju pravic srbskega naroda. Toda zakon sam je brez moči. Ne bodo nas ohranili denar, časopisi, knjige, šole, gledališča, ansambli! Nova doba ni (kot je bila prej) časopis srbskega ljudstva, ampak je organ Zveznega predsedstva 'Domovine', ona nas bo ohranila; na prvem mestu ji stoji socializem. Nekoč smo bili Srbi razdeljeni v evangeličane in katoličane; zdaj je tu še tretja skupina: ateisti. In ti stoje na čelu naroda. Včasih smo peli: 'Naše srbstvo iz praha vstaja', zdaj bi mogli tarnati: 'Naše srbstvo v blatu leži...'; smo resnično natio moritura (umirajoč narod).«

Usoda malega naroda — danes tega, jutri drugega! Na kaj naj se opira, kadar mu ateizem izpodmakne še tisti steber, ob katerem so ga krepile in tolažile še zadnje, najmočnejše nade? Ravno mali narodi, ki nimajo ničesar razen svojega jezika, svoje narodne in kulturne svojstvenosti ter svoje močne volje do življenja, še posebno potrebujejo tistih duhovnih vrednot, ki jih vsebuje in daje vera: tista vera, ki tudi še na koncu vseh razočaranj in zlomov in smrti z velikonočno zmagovitostjo oznanja:

»Tvoj je vstajenja dan!«

Pred narodno smrtjo nas more obvarovati le ta pot. Le od mladine, ki bo reševala usodo naroda v luči večne Resnice, Pravice in Ljubezni, sme narod pričakovati pomoči in opore.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 26. 3.: 07.30–08.00 Duhovni nagovor. — Velikonočna aleluja (Posnetki z jubil. romanja koroških Slovencev v celovško stolnico l. 1966). — **PONEDELJEK, 27. 3.: 07.30–08.00** 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — **TOREK, 28. 3.: 14.15–15.00** Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Beremo za vas — 49. (J. Jurčič: Deseti brat). — **SREDA, 29. 3.: 14.15–15.00** Poročila, vreme, objave. — Kar želite, zaigramo. — **ČETRTEK, 30. 3.: 14.15–15.00** Poročila, vreme, objave. — Prof. Marijan Lipovšek: Pogled v zakladnico slovenske komorne glasbe — 5. — **PETEK, 31. 3.: 14.15–15.00** Poročila, vreme, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh (Domače novice). — Iz ljudstva za ljudstvo. — Beremo za vas — 50. (J. Jurčič: Deseti brat). — **SOBOTA, 1. 4.: 09.00–10.00** Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.00–18.20 Sonce sije, deček gre (Glasbena oddaja).

Avstrijska televizija

SOBOTA, 25. marca: 16.50 Kratka poročila — 17.00 Prenos z Dunaja: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Švedska-Sovjetska zveza — 19.35 Kaj vidimo novega? S Heinzem Conradsom — 20.10 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.30 Prenos z Dunaja: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Češkoslovaška-Kanada — 22.30 Čas v sliki — 22.50 Naš nočni program: »Prva kroglja zadene« drama divje-ga zapada.

NEDELJA, 26. marca: 11.50 Poročila — 11.55 do 12.30 Evrovizija iz Rima: Blagoslov »Urbí et orbi« — 17.00 Poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: »Kralj in kosmata žival« — 18.10 Za otroke od 11. leta dalje: Mladinski svet — 18.40 Lahko noč oddaja za otroke — 18.45 Poročila — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.10 Poročila — 20.20 »Seviljski brivec«, komična opera Gioacchina Rossinija — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 27. marca: 16.55 Poročila — 17.00 Prenos z Dunaja: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu 1967: Češkoslovaška-Švedska — 19.20 Predstava iz gledališča Wiener Kammerspiele: »Mačje oči«, veseloigra v treh dejanjih — 21.20 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu 1967: Kanada-Sovjetska zveza.

TOREK, 28. marca: 18.30 Poročila — 18.35 Angliččina — 19.00 Beli nosorog — 19.11 Mathias Wiemann pripoveduje — 19.21 Zabeleženo za vas. — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 21.00 Prenos vzhodnonemškega radia: »Zamorka«, igra Tankreda Dorsta — 22.35 Čas v sliki — 22.55 Kako so videli drugi.

SKOFIČE (Čudni slučaji)

Danes pa nekaj prav izrednega. Se lepo sklada s postnim časom. Kaj takega še nisem doživel, čeravno sem že 45 let duhovnik.

Sedaj šele, ko smo nekako ušli zamahu smrtnih kose, hočemo povedati, kar naša občina še ni doživela zadnjih 50 let. In morda še nikoli. Lansko leto smo imeli le pet pogrebov, pa jih letos štejemo že deset. In tako čudni — rekel bi — v zagonetni zaporednosti. Nemec bi rekel »Gesetz der Serie«. Tekom osmine enega je umrl že drugi. Tako, da se je še zdravnik-preglednik čudil: »To je nekaj skrivnostnega,« se je pri zadnjem izrazil.

V sredo, 28. decembra lani, smo pokopali Katarino Pinterič, staro Halinjo v starosti 79 let.

V osmini je umrl in bil v Vrbi pokopan Janez Schnabel, pristojen v Marijo na Zilji. Temu je sledil Ernst Thaler, pd. Kocjan, star 73 let.

Nadalje v osmini je umrl Jožef Thaler iz Holbič, v starosti 67 let.

Zatem je priminila Štefanija Sima, stara 56 let.

Tej je sledil v sosesčini pd. Pavlnov Tonca, v starosti 68 let.

V 63 letu starosti je umrla v torek, 7. februarja, Johana Martič, pd. Martinčinja v Logu.

V torek, 14. februarja, pa je umrl hotelir in mizarski mojster ter posestnik stiskalnice Jožef Schütz.

Zopet v torek, 22. februarja, pa mu je sledila Hermina Sellak, stara 78 let in končno smo pokopali 2. marca Marijo Siedler, 76 let staro.

Ta je sklenila krog na pokopališču. Ne pišemo radi o smrti. Toda tokrat moramo. Je res zagonetno. Morda je to božji opomin na živčevje, da ne odlagamo svojo krščansko dolžnost v postnem in velikonočnem času, kajti smrt ne vpraša, ali si pripravljen ali ne.

Bog daj vsem našim rajnim mir in pokoj. Prizadetim družinam in sorodnikom naše sožalje.

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem želi blagoslovljene velikonočne praznike

Frane Stern

ESSO-črpalka za bencin

ŽELEZNA KAPLA — tel. 04236-305

F.R.C. Möbel

F.R.C.-MÖBEL ANGEBOTE mit Pfiff!

Qualitätsmöbel aus eigener Erzeugung zu Fabrikpreisen und in Großauswahl in allen F.R.C.-Möbelhäusern in Klagenfurt, Villach, Spittal/Drau u. Obervellach. Prompt lieferbar Zustellung gratis Zahlungs- und Kreditbedingungen bis zu 24 Monatsraten · Kostenlose Aufstellung · Kostenlose Einlagerung erst später benötigter Möbel · Unverbindliche Beratung durch eigenen Architekten. Vereinbaren Sie alles Nähere mit unseren Geschäftsführern.

F.R.C.-MÖBELFABRIK FERCHER & CIE VILLACH

PRODAJA ♦ SKLADIŠČE NADOMESTNIH DELOV
POSLOVANJE ♦ DELAVNICA ZA POPRAVILA

Josef Kirchbaumer

KLAGENFURT, Rosentaler Straße 48, — telefon 23-38

ODVLAČILNA SLUŽBA PODNEVI IN PONOČI: Tel. 23-38 ali 61-51

Scheibel

Damska moda

v veliki izbiri!

Klagenfurt-Celovec, Kramergasse 11

Pri nas na Koroškem

„Ko umrjete, zapustite svet vsaj malo boljši, kot je bil pred vami!“

»Hodil je okrog in povsod dobrote delil« Tako beremo v sv. pismu o Jezusu. Bil je dober in je vsakemu dobroto izkazal. Dobrih ljudi je na svetu vedno primanjkovalo, zlasti pa dandanes. Vsak človek je dolžan postati dober. Bogat, učen, močan in slaven ne more biti vsak. Dober pa lahko vsak postane, samo hoteti mora.

Da, gospod Olip, mi Vas ne bomo pozabili. Vi ste se tudi trudili, da bi zapustili svet boljši, kot je bil pred Vami. Isto željo in stremljenje imamo tudi mi. Zato nam tudi od tam pomagajte, kjer je večna dočudni živalski svet, klical jim je: »Nazaj k naravi, ven iz mesta, glejte dobroto in modrost božjo, postanite dobri, pa vedno

Janko Olip med slovenskimi skavti

V človeški zgodovini je bilo veliko mož, ki so se odlikovali po svoji dobroti — po posnemanju največjega vzora dobrote, »ki je hodil okrog in povsod dobrote delil«. Bili so kot veliki kometi, ki se posvetijo na nebu in še dolgo žari njihova pot v noč povprečnosti in hudobije sveta. Zapustili so svet malo boljši, kot je bil pred njimi. To so ustanovitelji raznih dobrotelčnih ustanov in redov. Čeprav njihovo truplo že zdavnaj počiva, »še vedno dobrote dele«, poskušajo zboljšati svet, njihovi nasledniki pa, da bi ga zapustili vsaj malo boljšega kot je bil pred njimi.

To je delal tudi ustanovitelj svetovne organizacije — skavtov — Baden Powell, ki se je rodil pred 110 leti (22. 2. 1857) v Londonu. Zbiral je dečke in se ves posvetil tej veliki nalogi ohraniti dečke dobre in slabe poboljšati. Večkrat jim je ponavljal: »Ko umrjete, zapustite svet vsaj malo boljši, kot je bil pred vami!«

Odpiral je pred njihovimi očmi veliko knjigo božje dobrote in modrosti — naravo. Vodil je dečke v temne gozdove, zelene livade in cvetoče travnike, v okolje bistrih studencev in modrih jezer ter mogočnih rek; pogled jim je obrnil v temnih nočeh na svetle zvezde, kazal jim je pre-

boljši, napravite vsak dan vsaj eno dobro delo.« Ni čudno, da se ga je veliko dečkov oklenilo in hodilo za njim, da se letos spominja njegove 110-letnice rojstva s hvalečnostjo veliko milijonov mladostnih src.

Tudi pri nas na Koroškem je majhna skupina fantov; skavti so to, ki se hočejo ravnati po tem velikem in plemenitem navodilu tega moža.

Pa sami ne bi zmogli dosti, če ne bi imeli prav tako plemenitih in dobrih ljudi med nami. In to je bil g. Olip Janko, naš veliki dobrotnik. O njem bi mogli tudi reči, da je imel dobro srce, verno srce, slovensko srce. Sedaj je nehalo utripati. Vendar še utripa za nas. Še ga vidimo kako nam streže, kako se z nami pogovarja, kako nam odkazuje prostor za taborjenje, kako nam govori o preteklih težkih časih, kako prisostvuje pri naši maši na prostem, kako je z nami na preljubljenih Sedelcah in kako se veseli z nami na Kališah.

Spominjamo se Vas v naših molitvah in ob prvi priliki Vas obiščemo v sončnih Selah, kjer počiva Vaše izmučeno telo in od koder nam kličete:

»Estote parati! — Vedno pripravljeni!«
Mi bomo skušali biti vedno pripravljeni!

VSEM DOBROTNIKOM
IN PRIJATELJEM ŽELIJO
BLAGOSLOVLJENE

VELIKONOČNE PRAZNIKE

SLOVENSKI KOROŠKI SKAVTI

Vozlanje preprog po naši metodi —
hitro, lepo in varčno!
WOLLBAR pri Kapucinski cerkvi
v Celovcu

V kratkem bomo začeli objavljati nov
podlistek. Tokrat smo se odločili za Jal-
novo povest »OGRAD«. Pisatelj Janez
Jalen je našim bralcem že znan po »Cvet-
kovi Cilki«, ki jo je prinašal naš list
leta 1963.

VILLACH-BELJAK, Gerbergasse 6
Lastnik: Hanzej KOVAČIC

**TUJSKE SOBE
KAVČI**

Po ugodnih cenah in v veliki izbiri!

**ŽIMNICE
POSTELJNI VLOŽKI itd.**

PENZIONI in TUJSKOPROMETNI
OBRATI dobijo

POSEBNE POPUSTE

Nastava kredita do 36 mesečnih obrokov.
Dostava na dom!
Obisk naše prodajalne Vas bo o vsem
prepričal.

Frohe Osterfeiertage
wünscht die

KONSUM-
Genossenschaft

Vesele velikonočne
praznike želi

KONZUMNA
zadruga

Richtig wirtschaften = besser leben **KONSUM**

KLAGENFURT - CELOVEC

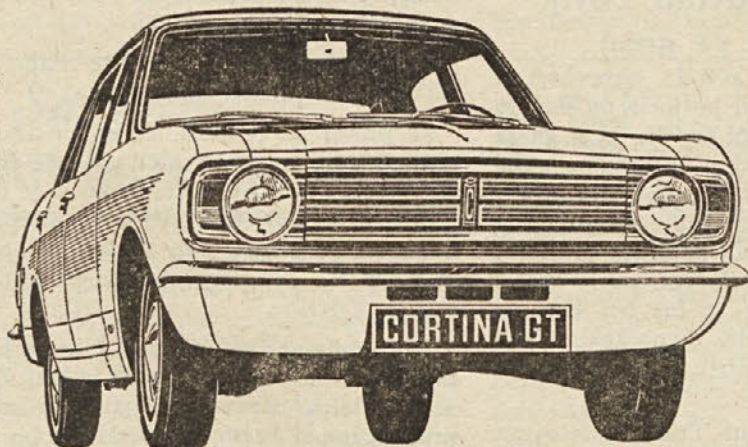
Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Kontaktne leče, očala vseh vrst,
daljnogledi, stekla za branje,
etuli in toplomeri

Strokovna trgovina optik **Karl Sekerka**

9020 KLAGENFURT — CELOVEC 10.-Oktoberstraße 23 (Prosenhof)

SINTSCHNIG

Ein Ford hält Wort!

CORTINA

1300 S 43.450. —
1500 S 45.350. —
GT S 54.700. —

Wegen der großen Nachfrage suchen wir
einige junge, agile und seriöse Herren als
VERKÄUFER

KLAGENFURT
SÜDBAHNGÜRTEL 8
TELEFON 53-20

Več senenih grabelj na vprego
obračalnikov za seno na vprego
1 traktor vlačilec znamke Emachs
Znamke Rapid.
Po ugodni ceni in čez mero opremljen
na prodaj.

A. in T. BLAŽEJ

ST. VID V PODJUNI
Telefon 042 39 — 34 63

Betonmischer-Winterschluß. Aktion bis 20%
billiger. Ab S 1680.—. Verschiedene Fabrikate.
Weiss, Klagenfurt, St. Veiter Straße 108.

Vesele velikonočne praznike želi odje-
malcem in poslovnim prijateljem
Radio-, elektro-podjetje in trgovina

**Ernst
Luschnig**

ZELEZNA KAPLA

OGRAJE

iz aluminija
za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba
Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves A-9141 Eberndorf
Telefon 04236-281

**Josef
Keuschnigg**

SAMEN- UND BLUMENZWIEBEL-GROSSHANDLUNG

Wir liefern sämtliche Gemüse-, Blumen- und landwirtschaftlichen Samen, Blu-
menzwiebeln, Schädlingsbekämpfungsmittel, Gartendünger, Futtermittel, Gar-
tengeräte, Rasenpflegemaschinen u. a.
ZUSTELLUNG — POSTVERSAND — HAUPTKATALOG 1967 GRATIS

KLAGENFURT
Heuplatz 6
Tel. 04222 - 2717

ZA MLADINO IN PROSVETO

Dajati je slajše ko jemati

Dete pride na svet golo, brez vsega, kar potrebuje za svojo hrano. Za vse je odvisno in vse mora dobiti od roditeljev ali njihovih namestnikov.

A ne le tisti, ki so nasproti otroku po dolžnostih obvezni, marveč tudi bližnji in daljni sorodniki ter sploh odrasli se vedno čutijo nagnjene, da otroka obdarujejo: majhen je, ne bogljen, prikupljiv in njegova neprikrta radost nad darom nam je samim v veselje. Tako se otrok navadi, da vedno le jemlje in da od vsakogar pričakuje, da mu kaj dobrega da, kaj prijetnega nakloni. V tem ga podžiga še prirojena sebičnost in polagoma začne ceniti ljudi in celo lastne roditelje po tem, kolikor mu dajo, kolikor od njih prejema otipljivih dobrin. Ako so potem še starši tako kratkovidni in plitki odnoso tako sebični, da otroka v tem naravnost ali vsaj z zgle-dom še potrjujejo, potem se razvije otrok v samopašnega sebičnega, ki bo težko še kdaj mislil na kaj drugega kakor na lastno korist, na zadovoljitev lastnih potreb in želja in bo v ta namen izkoriščal vsakogar, s komer bo prišel v zvezo ali stik. To so pozneje sebični možje in žene, sebični politiki in državniki, skratka ljudje, ki vedno kršijo socialne dolžnosti in otežujejo uresničenje pravičnega družbenega reda in splošnega miru.

Roditelji in družba so dolžni, da dajo otroku, vsakemu novemu človeku, vse, kar potrebuje za zdrav duševni in telesni razvoj, za dosego nadnaravnega večnega in navih ali vsaj npravo neoporečnih zemskih ciljev. Toda vsak otrok, vsak človek ima pa zato tudi obveznosti nasproti staršem in družbi: vračati mora dobrote, ki jih prejema, z dobrim vedenjem, pokorščino, vnetim učenjem in prizadevanjem, da postane kdaj koristen član družbe, zvest sin svojega naroda in domovine, po katerih je deležen posebnih in splošnočloveških blagodat. Kakor hitro je otrok za to sposoben, se mora pa tudi z delom oddolževati za prejete dobrote staršem, sorodnikom, sosedom, vsakemu bližnjiku. Nauči naj se že zgodaj plemenite, nesebične uslužnosti po geslu: Kar želiš, da bi drugi tebi storili, stori tudi ti drugim.

A ne samo povrača naj otrok, kar je dobrega in lepega prejel od kogarkoli, marveč vcepljajmo mu od najranjše mladosti hrepenenje po dobrih delih, po tem, da sam deli dobrote, da sam druge osrečuje, kakor že po svojih razmerah in mož-

nostih ve in more. Bodimo prepričani, da zagotovimo svojim otrokom, ki jih tako vzgojimo, neprimerno več resnične sreče v življenju, kakor jo more kdaj okusiti sebičnejši. Saj je resnica, da sebičnejši nima nikdar dovolj, da ga ne prestopa muči zavist, a tudi ljudje ga kmalu prepoznajo in se mu izogibljejo. Dajati je slajše ko jemati! To je geslo za pravega kristjana in pravega gentlemana.

Roditeljem večkrat kali spoznanje slepa ljubezen do lastnih otrok. Samo nanje mislijo, samo zanje grabijo: njihovim otrokom naj nikdar ničesar ne manjka, njihovim otrokom naj se vedno dobro godi. Kako je drugim, jim ni mar. Take družine nikakor ne izpolnjujejo svoje etičnosocialne naloge: da so žarišča socialne pravičnosti, da vzgajajo rodove za lepšo bodočnost, ko bodo posamezni narodi in vse človeštvo ena sama velika družina.

Da je to utopija, da tega nikdar ne bo? Naša vraga nam je porok, da pride doba, ko bo »en hlev in en pastir«. Sicer pa: ali moramo stremeti za tem in uravnati v to smer vse naše dejanje in nehanje ali pa se bodo narodi raztepli v črede divjih zverí in se medsebojno uničili.

Knjige vplivajo

Vpliv knjige, razprave, časopisa na razvoj človeške družbe je neizmeren. Koliko n. pr. so vplivale na razvoj kulture že samo nekatere povesti! Cela knjiga bi se o vplivu leposlovja dala napisati. Nočemo trditi, da je število takih — dobrih — pisateljev bilo veliko; ne, ni jih bilo ravno veliko; ampak vpliv tistih maloštevilnih je bil naravnost ogromen. Naj samo dva pisatelja omenim: Angleža Dickensa in Rusa Ivana Turgenjeva.

Dickens (roj. 1812) je nastopil v svojih povestih proti brezsrčnemu kapitalizmu, proti slabi zakonodaji, proti slabi šolski vzgoji svoje dobe (»Oliver Twist«), proti slabi uredbi ubožnic, kaznilnic itd., in uspeh? Angleška je v letih 1840 in dalje vse te grajane napake hitela z dobro reformacijo odpravljati. Vse je čitalo Dickensove spise.

Ivan S. Turgenjev (roj. 1818) pa je pokazal v povestih »Lovčevi zapiski« bedno življenje ruskega kmeta ter s tem povzročil odpravo tlačanstva.

O kralju Aleksandru Velikem je znano, da je najrajši bral junaške pesmi Homero-ve o trojanski vojni ter o junakih Ahilu, Ajantu i. dr. Celo ponoči se ni hotel ločiti od teh pesnitev; deval si jih je pod vzglavje. Aleksander je prav s tem, da je posnel velik junake Homero-ve, postal slaven in velik.

Knjige vplivajo. Zato premisli, kakšno knjigo vzameš v roke. Pozanimaj se, kakšen pisatelj jo je napisal, in šele potem začni brati. Še žival izbira svojo hrano, pa ne bi človek izbral svoje duhovne hrane.

Konj alkoholik

Med angleškimi konji je v zadnjem času najbolj znano ime Daster. Ta konj je v nekaterih zadnjih dirkah dosegel presenetljive uspehe. Njegov trener trdi, da so ti uspehi konja posledica piva. »Pred nekaj meseci«, pripoveduje trener, »sem Dasterju slučajno dal steklenico piva in opazil, da jo je zelo rad popil. Ko sem mu kasneje pred tekmami dal po dve steklenici, je začel dosegati velike uspehe. Sedaj mu dam pred vsakim nastopom tri steklenice piva.«

Zaman boste zidali cerkve, zaman bodo vse naše dobrodelne naprave, če ne boste uvaževali dobrega tiska, posebej dobrega časopisja. (Papež Pij X.)

8 dni se voziš

Letos je čezsibirska železnica stara 50 let. Kdor se rad vozi z vlakom, naj se pelje po tej železnici preko Sibirije od Moskve do Vladivostoka — 6000 km. Pobudo za to železnico je dal ruski car Aleksander III (1845 do 1894). Graditi so jo začeli pri Vladivostoku na Daljnem Vzhodu leta 1891, od Čeljabinska pa leto kasneje. Od tu do Moskve je bila že zgrajena. Graditelji so imeli veliko težav. Večino materiala za vzhodni del železnice so morali prepeljati z ladjami skozi Sueški prekop ali pa okrog Afrike. Divje planinske soteske v bližini Bajkalskega jezera je moralo premostiti osem mostov, ki so dolgi nad tristo metrov, trije celo šeststo metrov. Železnica je začela obratovati v letu 1903-1904. Dokončno zgrajena pa je bila leta 1917.

Vožnja je zelo udobna. Vsak dan ob 9.50 odpelje vlak z moskovske železniške postaje. Osem dni kasneje ob 11.15 pripelje v Vladivostok. Vagoni imajo dva razreda »mekiki« in »trdi«. Hrana v vagonih restavraciji je zelo dobra. Sploh je dobro preskrbljeno za potnika med osem dnevnim potovanjem.

Judovski muzej v Parizu

V pariški judovski mestni četrti Pletzl je »Spomenik neznanemu judovskemu mučencu«. To je bela stavba v obliki bele žare. Na zidu so imena nacističnih uničevalnih taborišč: Auschwitz, Belzen, Helmo, Majdanek, Mauthausen, Sobibor in Treblinka, kjer je izgubilo življenje 6 milijonov Judov.

Zamrežena vrata v poslopje vzbujajo vtis, ko da bi človek stopil v ječo. Po nekaj stopnicah prideš v skromno razsvetljeno kriptu, sredi katere stoji simbolični nagrobnik neštetim žrtvam plemenskega sovraštva. Na njem gori droben plamen.

A navzlic videzu to poslopje ni mrtvo. V tretjem nadstropju je nameščeno »Središče za sodobno judovsko dokumentacijo«. Vsebuje enega največjih arhivov z dokazili o preganjanju judovskega življa pod Hitlerjem. Poleg 400.000 listin in fotografij je tam tudi knjižnica z 9000 zvezki, ki vsebujejo vse spise proti antisemitizmu in zanj ter vrsto zelo redkih del o zgodovini fašističnega totalitarizma v vseh njegovih oblikah.

V četrtem nadstropju je muzej fotografij in predmetov, ki pričajo o trpljenju judovskega ljudstva v uničevalnih taboriščih in drugod pod nacional-socializmom. Tam človek vidi ogorele obredne knjige in napol sežgana dela judovskih pisateljev, zbledele uniforme kaznjencev iz koncentracijskih taborišč, razna mučila in drugo. Skratka, muzej grozot, kakor jih je malo na svetu.

Ta »Spomenik neznanemu judovskemu mučencu« so postavili in ga vzdržujejo s prispevki Judov iz Palestine in iz vsega sveta.

M. J.

Tonče z novimi čevlji

(Nadaljevanje s 3. strani)

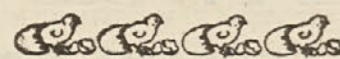
Nato jo je Tonče ubral naravnost h Groškovem Mihi, med potjo je pa skrbno ogledoval Jožetov desni čevlji, da si ga za las dobro zapomni kakšen je. Predno je pri Mihi vstopil, je čevlji zunaj skril. Pri Mihi so bile iste težave, samo z razliko, da ga je tiščal desni čevlji, katerega je moral Miha dati na kopito, levega pa je vzel s seboj. Ostali pogovor je bil isti kot pri Jožetu. Ker pa je Miha ravno tako mislil kot Jože, je pustil Tonču odnesti levi čevlji domov.

V svoji sobi je obul Tonče Jožetovega na desno, Mihovega pa na levo nogo, jih veselo pogledal, se urno zasukal, kakor da bi že plesal s svojo izvoljeno poskočno polko.

Dobro je šlo do sedaj, je zamrmral muhasto. Saj se mi v teh čevljih ni treba nobenega sramovati. To je bilo tudi res, in lepo sta se ujemala, kot bi bila oba od istega čevljarja. Ugasnil je luč in se mirno vlegel k počitku. Zaradi torka, ko mu prineseta Jože in Miha ostala dva čevlja, si Tonče ni delal skrbi. Dobro je vedel, da v to gostilno, kamor je bil on namenjen, ta dva ne prideta. Pač pa v sosednjo vas rada priseta in pogledata na dno kupice. Ob sedmih zjutraj pa bosta gotovo še kje po gostilnah krokala ali pa trdno spala.

Kako veselo je bilo v gostilni, ni treba razlagati. Juhé! Tla so se tresla od poskočnih polk in Tonče je zopet korajžno za-

ZA NAŠE MALE

Naši pevci

III.

Anton Lisičnik je bil doma v Mežiški dolini, v tisti koroški dolini, ki se začne za Pliberkom (Črna, Mežica, Prevalje, Guštanj, Dravograd). Anton Lisičnik, podobno po imenu in po življenju globaškemu Lesičjaku, pravi o sebi:

»Na Selovci pri Roženi sem jaz odziban bil, v zibki leseni si dosti joka vžil.«

Pel je po Mežiški dolini, pasel ovce, bil za hlapca pri tem in drugem kmetu, delal v tovarni in še drugo.

PRAVOKOTNIK

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Od zgoraj navzdol napiši besede, ki pomenijo: 1. pijača, 2. en sam, 3. lansko leto, 4. drugo ime za Janez, 5. žival, ki se plazi po tleh, 6. je na koncu molitev, 7. ime svetnice (god 21. januarja), 8. domača žival, ki daje volno, 9. priprava za vožnjo na jezerih. — Če poiščeš prave besede, dobiš v prvi vrsti ime velikega praznika.

(Rešitev v prihodnji številki)

Uganke

Ko služim ti, se vsa razkrajam; če čist si, v skledici samevam. Umazanega te ne grajam, le — v tvoji roki izginevam.

(Mih)

Mamica mnogo ima otročičev; fantov, deklet, fantičev, dekličev. Kogar uči, mu lahko bo uspeti, kdor jo mrzi, mu težko bo živeti.

(Jas)

Zajec namesto žoge

Zgodilo se je že, da se je na tem ali onem nogometnem igrišču pojavila kakšna žival in naredila zmedo ter morda celo povzročila gol. To, kar se je zgodilo nedavno v kraju Šalinac pri Smederevu (Jugoslavija), pa je nekaj posebnega. Na tekmi, kjer je igralo moštvo Zmajevica, se je nenadoma pojavil divji zajec. Nekateri igralci so se pogнали za njim in pustili žogo, zajec pa je smuknil proti vratom Zmajevca, tako da je tudi vratar pozabil na žogo. V krasni paradi se je vrgel in ujel zajca. Seveda ga je moral kasneje spustiti, da ne bi kršil lovskega zakona o zaščiti divjačine.

ukal, vrgel žametast klobuk v zrak in zapel godcem:

»Ej godci, le hitro zagodite zdaj, da bo mi plesala Ančka še kaj.«

Že precej po polnoči, ko godci niso več poznali not, ko je klarinet samo še čivil, ko je padel hornist s peči in ko se je basist pijan začel kregati s svojim »pumpardonom«, se je Tonče tudi spravil domov, se za dobri dve uri vlegel, potem pa je moral v hlev k živini.

Ko je bila ura sedem, še ni bilo ne Jožeta in ne Miha. Četrta na osem pa je vzel Tonče oba že dobro očiščena čevlja in jo mahnil proti Jožetovi bajti. Vstopivši v sobo je ta res še ležal v postelji in glasno smrčal.

»No, to je pa lepo, zanesem se in čakam na levi čevlji, ti pa ležiš pijan kot klada, in smrčiš kot star medved. Zdaj pa tudi tvojeja čevlja ne potrebujem več. Nasoli si ga in ga obesi v dimnik.«

S temi besedami je vrgel čevlji Jožetu na odejo, ta pa ga je pogledal z zaspanimi očmi, hotel je samo še nekaj reči, pa mu je bil jezik preokoren. Obrnil se je in spal dalje.

Prav tako kot je storil Tonče pri Jožetu, je napravil tudi pri Mihi, nato je šel domov, napregel vola in se odpeljal na polje. Trapasta šuštarja naj me v uho pišeta. Pameten mora biti človek, da dobi za ples par čisto novih čevljev. Hajc sive in rjavc, zdaj pa le naprej! Velika noč je minila.

Karl Rojšek

Šopek misli

Ženske smo radé lepe. Boljšega lepota za obraz pa ni, kot je srečno srce in mirna duša.

Če hočete zvedeti, kakšne slabosti ima vaša prijateljica, boste to najlažje dosegle, če jo javno pohvalite.

V resnici star je le tisti človek, ki se ne more ničesar več naučiti.

Največja zmaga je premagovati in premagati svoje nagone. V človeku je mnogo dobrega in slabega. V boju med dobrim in slabim zmaga dobro, če dobi za zavestno zavest dolžnosti.

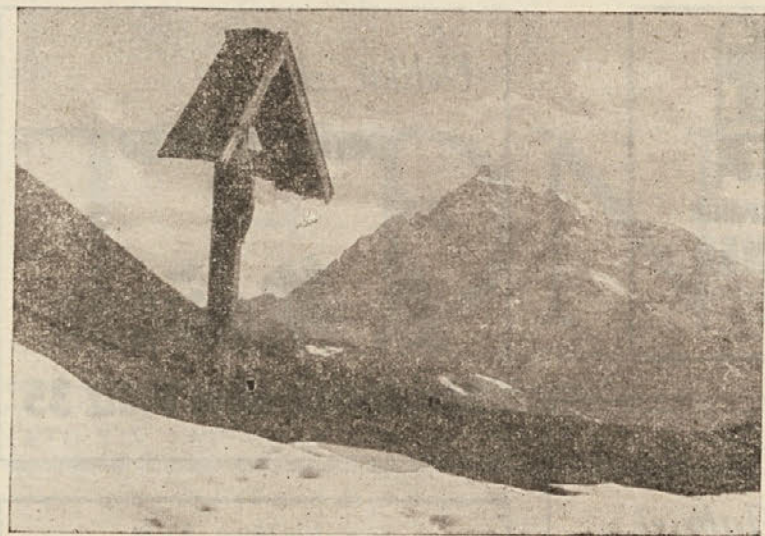
Nosimo svoj križ potrpežljivo, saj smo si ga po večini sami iztesali. Pod križem padajo le slabosti in sanjači, ki ne gledajo pod noge.

Človek je sestavljen iz samih nasprotstev. Kar je njegovega, ga ne mika, in v svojih nebrzdanih željah koprni po vsem onem, kar ne raste ob njegovem plotu.

Kakor ni prav ladjo privezati za eno samo sidro, tudi ni prav, če življenje navežemo na en sam up.

Kdor se maščuje, je podoben človeku, ki je ugriznil psa, ker je pes ugriznil njega.

Milena

Grivški:

Odpusti jim!

Veliki teden se je razvlekel v neskončnost. Vsak večer trepečejo oljke na vrtu Getzemani, vsako noč žgó Judeževi poljubni ustne, vsako jutro prepevajo petelini pesem o izdajalcih in vsevdilj pretresajo svet divji, surovi klici: Križaj ga!

Niso še izumrli Pilati, ki si umivajo krvave roke nad nedolžnimi žrtvami in s podlo masko ter hinavskim glasom izpovedujejo: Jaz sem nedolžen nad pravično krivjo! Da, veliki teden se ponavlja: kakor pred dva tisoč leti nastopajo rablji še dandanes: z biči, žebliji, kladivi, jesihom in žolčem...

Tudi veliki petek še ni ugasnil. Teman in krvav roma po svetu in zabija križ, na katerem se v smrtnih mukah zvijajo vsi, ki jih je drhal križala s strupenim jezikom; ostudni pljunki mažejo razboljene obraze in podle psovke, z žolčem mešane, visijo na ugašajočih očeh, ki so veliko ljubile... Veliko teh oči je že ugasnilo, veliki petek pa še sedaj ni ugasnil in ne bo ugasnil, dokler ga ne obsije na sodni dan svetlo znamenje Sinu *

Bilo je nekaj let pred drugo svetovno vojno na Primorskem, kjer so tedaj še vse-mogočno vladale Mussolinijeve »črne srajce«. V hribe nad Sočo je dahnila prva pomlad. Odprla je rdeče cvetove breskvam in dahnila v bele čaše marelicam in mandljem. Po Banjski planoti so zacvetele veli-

»Velikega petka je bilo treba za veliko nedeljo; smrti Boga samega je bilo treba, da je zavzvonilo in zapelo ponižanemu človeku veličastno vstajenje.« (Ivan Cankar)

konočnice, zadehte narcise in opojne jurjevke. Po mehkem zraku so zabrenčale čebele in čmrlji. Bohotno so sedali na cvetne čaše in srebali iz njih sladki med. Cvetje je narahlo vztrepetalo, vejice so se zazibale, stebelca upognila in začudeno zrla za krlatimi roparicami, ki so odnašale sladki sok.

Iz šole, ki je bila naslonjena na kamnito reber, so se usuli otroci. Bledi in bedni so se raztepli po kamnitih poteh ter se razgubili pri vaškem znamenju, kjer je na križu razpet visel Kristus. Na malem vr-

tiču, polnem narcis, je obstala učiteljica Cilka. Naslonila se je z roko na cvetočo breskev in zamišljeno zrla po otrocih, ki so se zgubljali v klancu. Zdelo se ji je, da jih spremlja na križevem potu. Vse je obsodil Pilat k smrti. Njej sami pa so zavalili težki

SILVIN SARDENKO:

Božja Mati pod križem

Z menoj pod križem bodo žalovale uboge žene, matere in vdove in vse neveste vekomaj Njegove, vse mučeniške skrite duše male.

Nosila jaz sem v misli jih pobožnih, ko mi srce je v žalosti tonilo; in vračale mi bodo tolažilo v obrazih svojih in očeh otožnih.

Doklér se zadnja ne zaceli rana, ki materi po sinu bo zadana, ni mene vam pozabiti mogoče.

Brez mene Dizma ne bi bil se rešil, ne Simon grenke tuge si utešil, ne Magdalena zadnje solze vroče.

križ: naročili so ji, naj bo rabelj. Umori naj v njih nedolžnih dušah ljubezen, oma-mi naj jih z žolčem, pribije naj jih na križ in v tujem jeziku naj napiše na grob spačena imena, da ne bo nihče vedel, kaj so bili in čigavo kri so jim izpili.

Stresla se je ob tej misli. Solze so ji zavrele iz oči in od sramu je zamažala. V temi so zrastle črne pošasti, oborožene s koli, vrvmi in železnimi verigami. Vodil jih je Judež, prodana duša, izkoreninjenec Zovanin. Ponujal ji je srebrnike, nastavljal poljube, obetal sijajni zaslužek, prisegel večno zvestobo on, ki zvestobe sploh ni poznal. »Samo, če jih prodaš, te otroke!« — V tisti noči ji je zrastle pogum. »Čemu si prišel?« mu je vrgla v hinavski obraz. »Zakaj z denarjem in poljubom izdajáš kri?« — Divje je zaklel in se pridušal, da se bo krvavo maščeval. Pljunil ji je v obraz in s surovo kletvino divjal po vasi.

Tisto noč je Cilka nastopila svoj križev pot. Čez leta ga je popisala v dnevniku. Po-

vest trpeče duše je v njem, duše, ki je bila mučena do smrti.

V verigah. — Pozna noč v aprilu. Dež. Na šolskih vratih sem čula razbijanje. Vstanem, se hitro oblečem in zakričim v vežo. Vrata so se vdala. Zasvetile so se električne svetilke. Zovanin je pripeljal črno druhal. Skočili so vame, zvezali so mi roke in me vlekli čez klanec do ceste, kjer so me vrgli v avto. Iz hiš so gledali preplašeni vaščani. Nihče se ni potegnil zame — vsi so me zapustili. »Zločinka, vlačuga, izdajalka!« je črna drhal vpila nad menoj. Med psovanjem in kletvino so me še v temi privlekli v mesto.

V ječi. — Celica 52. Na tleh cement, slamnjača v kotu, ubito, zamreženo okno. Tri mesece strašnih bridkosti, mučenja, gladu, psov in najostudnejših ponižanj. Edini pogled na nebo skozi zamreženo okno. Šest korakov gor, isto nazaj, dan za dnem. Niti perila mi niso zamenjali.

Pred sodniki. — Grozno jutro v juliju. Zvezano so me vlekli na zasliševanje. Zahtevali so, naj priznam, da sem hujskala ljudstvo, k uporui navajala starše, pohujševala otroke. Pomolili so mi zapisnik, da ga podpišem. Odklonila sem energično. Šibali so me, stiskali prste, da je kri privre-la izza nohtov. Vso blede in onemoglo so me vlekli v celico. Čez dva meseca so me obsodili. Najeli so krive priče, za glavno pričo so vzeli Zovanina. Vsak zagovor je bil odveč. Obsojena sem bila na triletno konfinacijo na otokih.

Križev pot. — V septembru. Sedem so nas za noge vklenili v verige. Z vlakom smo se vozili dva dni. Ni ga bilo Cirinejca na tej strašni poti, zaman sem iskala Veronike. V vročini in smradu so nas izkr-cali na otoku.

V grobu. — Tri leta tako rekoč živa zakopana med mrko zidovje. Velika vrata z močno stražo so zapirala izhod. Iskreno sem si želela smrti, ker nisem zmogla počasne-ga umiranja. V pesku na dvorišču sem računala mesece in dneve. Počasi, počasi je prišel zaželeni dan. Vrnila sem se nazaj.

Križanje. Zopet doma! A ostala sem osamljena — kot garjeva ovca! Vseposod prezirljivi pogledi, očitajoče oči, sumljivo šepetanje. Nekega dne sem pa razločno ču-la glas: »Lovačal!« Takrat so mi zadali v srce sulico. Obraz mi je ovenel, oči so ugas-nile, le srce je kričalo: »Beži! Uidil!«

Ponoči v strašnem dežju sem ušla čez mejo. Šest mesecev sem trkala po vratih in iskala službe. Odrivali so me in mi brez-čutno metali v obraz:

»Kaj vam je bilo vsega tega treba! Ostali bi na svojem mestu in se prilagodili!« Takrat je sulica prebodla moje srce.

Končno so me šolske sestre sprejele za pomožno učiteljico. Živim v samostanu in poučujem punčke. Šola stoji na deželi med drevjem in cvetjem. V dveh letih so se zacelile rane. Z vso ljubeznijo sem zajela mlade otroške duše. »Kje ste pa doma, gos-podična?« me vprašujejo. Ko odgovorjam, se mi trese beseda in skozi solze gledajo oči na kamnito pobočje nad Sočo, kjer otro-

ci vsak dan doživljajo veliki petek... O svojem velikem petku pa molčim. Saj ga nihče ne razume.

Lansko leto je bila na potu Velika noč. Zvončki so že pozvanjali in trobentice so ji pele v pozdrav. Iz krajev ob Soči je prišla v samostan dekle. Zdelo se mi je, da je z njo prišla tudi moja Velika noč. Pred vr-tom sem jo srečala, toplo sem jo pozdra-vila in povpraševala o krajih, kjer gostuje veliki teden. Nekam čudno me je motrila in počasi, boleče in grenko pripomnila:

»A, vi ste tista...! Saj so veliko govorili o vas!«

Na cvetno nedeljo so sestre začele tajno šepetati. Opazila sem, da se me ogibljejo. Naslednji dan sem opazila celo med učen-kami v šoli čuden nemir.

»Kaj je, Anica?« sem vprašala največjo.

»Jaz pa nekaj vem!« je odgovorila.

»Kaj pa veš?«

»Nekaj grdega!« je odvrnila. Po dolgem oklevanju je vrgla besedo: »Vi, gospodična,

ste bili nesramnica, zato so vas zaprli!«

Razred se je razgibal: »Tudi me vemo!«

Strahotno me je zbudilo v prsih. Pred me-noj je vstala Golgota, sem od Soče so jo zanesli, da bi me križali do smrti. Od tega dne sem si želim samo smrti.

Na tej strani se dnevnik konča.

Kar se je zgodilo v naslednjih dneh, bi moralo biti zapisano le s črno krvjo.

Na veliki petek so zakrili okna v ka-peli. Blede sveče so gorele pred božjim grobom in svetile v temne klopi. V pred-zadnji klopi so našle sestre mrtvo Cilko.

Pred seboj je imela knjigo. Kristus križani je bil narisana na njej in pod njim so bila zapisana »Očitanja«: »Ljudstvo moje,

Milka Hartman:

Velikonočno razpoloženje

Mati zemlja se pripravlja za daritveni obred.
Mlado sonce jo pozdravlja,
ptičji spev glasno proslavlja,
ljubi jo moj oče — kmet.

Križ iz vrbe vsadil bode v njeno sveto grud,
da jo čuval bo nezgode,
da rodila bo dobrote vsej družini — njena čud.

Zdaj Velika noč prihaja:
dečva barva pisanke;
že testo za šarkelj vzhaja,
iz noči že jutro vstaja:
grob Zveličarjev odpré.

kaj sem ti storil, s čim sem te razžalil?« — Ob koncu pa je bila z velikimi črkami na-pisana beseda ljubezni:

»Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj de-lajol!«

Na Veliko noč so pokopali gospodično Cilko. Veliko rož in solz so ji nasuli na grob. Velikega petka pa le niso pokopali. Še vedno hodi okrog in išče svojih žrtev...

Spomini TRATNIKOVEGA OČETA

Nato smo šli na manevre. Prehodili smo Štajersko, preko Špilja prišli v Maribor, Celje, Zidani most; potem preko Dolenjske do Ponikve in čez Bloke v Cerknico, potem mimo Lušce. Blizu Trsta je bilo manevrov konec. Nato smo šli še peš nazaj v Ljubljano in potem z vlakom v Gradec. Gre-dé pa je marsikateri Nemec šele izkusil, kako je dobro, če govori človek več jezikov; spet in spet so nas Slovence spraševali, ka-ko se reče po slovensko kruh, mleko, jajca in drugo.

V Gradcu smo spet začeli s službo v Karlau. Kmalu pa me je poslal naš stot-nik kot strežnika v oficirsko menzo. Pod-častnik natakaj je nas novince najprej učil, kako moramo nositi krožnike, servirati in nalivati gospodom. To je bilo nekaj! Do-bili smo ves teden dopusta in tudi jed smo dobili plačano. Pa smo raje pospravili to, kar je oficirjem ostalo, denar pa smo pri-hranili. V kuhinji je bil poleg tega še moj dober znanec z Rut, ki mi je tudi več-krat dal kak priboljšek. Ta lepi čas pa je trajal samo štiri tedne. Ko je prišel neki vojak iz bolnice, je mene zopet zamenjal in prišel sem s sočne planine na suh prod.

Že je izgledalo, da bom ostal pri stot-niji, dobil eno zvezdo, delal pa vse, kar drugim ni preveč dišalo. Pa se je zgo-dilo, da bi moral iti od vsakega bataljona po en mož v Celovec k novo ustanovljeni brzostréljni skupini. Za to je bil namenjen neki Kendi, ta se je pa jezil, da ne mara v Celovec. To je bilo v času, ko so tretje-letniki ravno odšli domov, novincev pa še ni bilo. Zato rečem našemu pisarju, da naj pove stotniku, naj mene pošlje v Celovec, kajti jaz grem prostovoljno.

Pisar mi je bil dolžan 5 kron; v upanju, da mu jih ne bo treba vrniti, če doseže, da pojdem jaz v Celovec, je res koj drugi dan vse povedal stotniku. Stotnik me je še vprašal, če sem res voljan iti v Celovec, kar sem rade volje potrdil. Do večera sem že imel civilno obleko, se poslovil od vseh podčastnikov, ki so me imeli prav radi, in se odpeljal z vlakom v Celovec.

Vojak v Celovcu

V Celovec sem prišel ravno v soboto pred našim smenjnim in me je mikalo, da bi šel za en dan domov. A sem se zbal sit-nosti in sem šel raje kar v kasarno k 8. stot-niji. Tukaj pa ni bilo nobenemu nič zna-no, da bi moral priti kdo iz Gradca in so me poslali k strojnemu oddelku sedme stot-nije. Prav prijazno me je sprejel četovod-ja Taschwer in, ker še ni bilo zame no-

benega pripravljenega prostora, mi je od-kazal kar posteljo nekega vojaka, ki je bil ravno na dopustu. Nato me je poslal po novo uniformo. Dobil sem take cape, da mi je bilo prav žal, da nisem prej popi-hal domov, ker v tej uniformi me je bilo sram stopiti pred domače.

Usedel sem se na posteljo in začel krpati uniformo in snažiti zanikrne čevlje. Poleg postelje pa so stali še čevlji četovodje in sem se še teh lotil. Ta me je začel spraševati, kaj sem delal v Gradcu in če sem bil že v podčastniški (»šaržni«) šoli. Pove-dal sem mu, da sem delal tečaj za telefoni-ste.

»Prav, da znaš nekaj,« mi pravi; »a pri nas je tako, da mora vsak najprej prevzeti konja. Tudi jaz sem ga moral, ko sem prišel sem k strojničnemu oddelku, čeprav sem bil že korporal.«

Videl je, da sem pri tem prebledel, pa me je začel tolažiti: »V treh ali štirih te-dnih pridejo spet novi in, če boš za rabo, boš tedaj že pri strojnici. In da veš: naš nadporočnik vse vidi in dostikrat izgleda, da ima tudi zadaj oči. Od vsakega pa zah-teva vse: a če se hoče kdo izmikati, potem je jojl!«

Vse to me je še bolj poparilo in najraje bi šel nazaj v Gradec, ker pa sem prišel sem prostovoljno, to seveda ni bilo mogoče.

(Dalje prihodnjič)

Kmetijsko - gospodinjiski šoli

v ŠT. JAKOBU v ROŽU
in v ŠT. RUPERTU
pri VELIKOVCU

želita svojim dobrotnikom kot tudi sedanjim in nekdanjim
gojenkam vesele in blagoslovljene velikonočne praznike
ter obilo pihov in potie

- ◇ TISKARNA
- ◇ KLIŠARNA
- ◇ PAPIRNICA

R. Ritter

CELOVEC — KLAGENFURT
Burggasse 8 — Telefon 21-08

Vesele velikonočne praznike
želi vsem svojim odjemalcem

Helmut SCHWAB

GRADBENI MATERIAL
DEŽELNI PRIDELKI
PESEK — GRAMMOZ
Kühnsdorf - Sinča ves
Telefon 80 08

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in svojim usluž-
bencem želi

veselo Veliko noč

tesarstvo

**FRANC
GASSER**

Bilčovs (Ludmannsdorf) 29
Telefon (04228) 24-19

Vesele velikonočne praznike želi

Dr. Janko Tischler

odvetnik

CELOVEC
8.- Mai-Strasse 16

SADJARJI!

Sadna drevesa vseh vrst v veliki izbiri v
strokovni drevesnici jabolčnih, hruškovih
in češnjavih drevesc. Po znižanih cenah do-
bite: češnje, slive, maravdne, ribezlje, kos-
mulje in vinske trte.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI

Vesele velikonočne praznike
želi vsem odjemalcem,
prijateljem in znancem

KROJAŠTVO WEISS

Št. Janž - Celovec

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJSE KMETIJSKE
STROJE, MLATILNICE,
TRAKTORJE, KOSILNICE,
MOPEDE, KOLESNA,
HLADILNIKE, PRALNE
STROJE, ELEKTRICNE
MOTORJE
BRZOPARILNIKE (kotle)
KOTLE ZA ŽGANJEKUHO
SADNE STISKALNICE (prešee)
VSEH VRST

vam nudi ugodno domača tvrdka

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobriča ves — Eberndorf,
Telefon 04237 246

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna cna)

GOSTILNIČAR

Mihael Gabriel

ŠT. JANŽ V ROŽU

vam nudi dobro jedajo
in pijačo po zmernih cenah

Meso in mesne izdelke od-
lične kakovosti vam nudi

mesar
in prekajevalec

Rudolf SABLATNIK

KLAGENFURT — CELOVEC
Siebenhügelstraße 81 — telefon 49-36

*Velika izbira***perila in blaga**

pri

L. Maier**Klagenfurt, Alter Platz 35**

Gradbeno, stavbeno in
galanterijsko kleparstvo,
kritje cerkvá in stolpov

*Helmut**Grossnegger*

KLEPARSKI MOJSTER

KLAGENFURT — CELOVEC
Villacher Ring 31, tel. 24-90

Vsem dragim prijateljem,
znancem, odjemalcem in gostom
veselo Veliko noč

TRGOVINA IN GOSTILNA

JANKO OGRIS

pd. Miklavž
Bilčovs,
Telefon 04228 - 24 14

Električna inštalacija
in popravila vseh strojev
in naprav
Podjetje za elektrotehniko

Ing. A. SCHLAPPER

strokovna trgovina in delavnica
Št. Jakob v Rožu
Telefon 04253 - 216

Načrt in izvedba vseh gradbenih del
GRADBENA MOJSTRA

**Inž. Joh. in Jos.
Palmisano**

Gradbeno podjetje za visoke, nizke
in železobetonske gradnje
Št. Jakob v Rožu
Telefon 042 53-250

TRGOVINA S SADJEM
IN ZELENJAVO*Karel Prinčič*

KLAGENFURT — CELOVEC
Sternallee (Hl.-Geist-Platz)

Vesele velikonočne praznike želi vsem
poslovnim prijateljem in znancem

Štefan Gregorič

Kovaštvo, vodovodne in
sanitarne naprave
GLOBASNICA

AUCH A&O-FERNSEHSTAR-EVA-MEINT:
Hier gibt's mehr als einen Apfel!

A&O ANGEBOT

vom 24. bis 30. März 1967:

A&O SIAM-REIS langkörnig, kochfest! 1 kg	9.⁸⁰
Inzersdorfer WEISSE BOHNEN küchenfertig, im Nu serviert! 1-kg-Dose	6.⁹⁰
... für jung und alt: GEELE-FRÜCHTE besonders fein! 1 Säckchen = ca. 200 g	4.⁸⁰
St.-Leonardi-ROTWEIN ein hervorragender Wein! 1 Fl. = 1 l	19.⁶⁰

Inkl. Gstr.-Steuer, inkl. Flasche
Unverbindl. empfohlene, nicht kartellierte Richtpreise

...und außerdem: 3% A&O-RABATT!

Tudi otroci ljubijo lepo obleko!
Mamica jo najde v veliki izbiri
v otroški trgovini

H. THOMASSER

Villach Widmannsgasse 33

Istotam dobite košare za dojenčke
z vso opremo, stotine otroških vozičkov
in posteljic

Ure in nakit v veliki izbiri
pri**Gottfried Anrather**

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
strto zlato).

Vesele velikonočne praznike želi vsem
svojim odjemalcem in prijateljem čev-
ljarstvo in trgovina s čevlji

Franz TOMASCH

ŠT. LIPŠ pri DOBRLI VESI